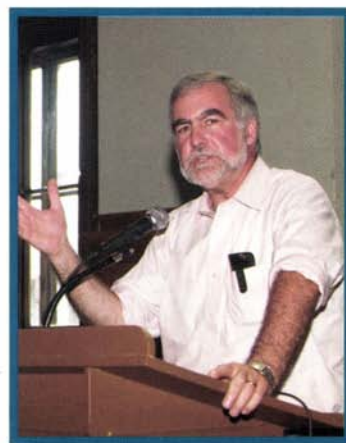

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 20. • (80.) ÉVF. • 8. SZÁM. • 2010. AUGUSZTUS • ÁRA: 2,00 LEJ

Fotó: Molnár Lehel

Együtt növekedve

Húsz év tapasztalata – örökök, meglepetések, küzdelmek, csalódások – értékelő és ünnepi összegyöjtés keretében vétett számba Kolozsváron a testvéregyházközségi mozgalom jubilálása okán. A júliusi napok vélhetőleg nemcsak a visszatekintés jegyében, hanem az újabb távlatok keresésében is megerősítették e hálózatszerű testvériség tagjait. A rendezvénysorozatról Győző Dávid ad áttekintést.

Az ellentétek egymásnak nem „ellene-mondói”, hanem kiegészítői. Már az ókorban jól ismerték

ezt az alapelvet, de lelki-szellemi vonatkozásaiban a bölcsmondás mögött meghúzódó tapasztalat mindig meg-megújul. Lakatos Sándor is e képlet nyomán ajánlja Olvasóink figyelmébe a Tűz és Víz szimbólumait felöltő valóságok egységét.

Az erdélyi árvizek nyomán társadalmi és segélyszervezetek ismét összefogtak. Igaz, az ismét helyett inkább „továbbra is”-t kellett volna írunk. A kárelhárítás és az újjáépítés csöndben, hétköznapi eposza, amiről Szabó László számot ad.

A tartalomból:

- 1 *Tűz és Víz*
- 2 *Húsz év testvércapcsolatban*
- 5 *Hobo Lupényban*
- 7 *Árvizes nyár Erdélyben is*
- 10 *Otthon a marosi egyházkörben*

„Én pedig szüntelenül remélek, és folyton dicsérlek téged.” (Zsolt 71,14)

Az egyház hírei

Az Erdélyi Unitárius Egyház közleménye a medgyesi tragédia kapcsán

Az Erdélyi Unitárius Egyház Képviselő Tanácsának Elnöksége megdöbbenve vette tudomásul a medgyesi unitárius lelkész családjában történt szörnyű tragédiát. Június 27-re virradó éjszaka Cseh Dénes lelkész megölte két gyermekét, majd öngyilkos lett.

Az élet feltétlen tisztelete keresztény értékrendünk sarokpontját képezi. Az emberi élet Isten ajándéka, amely minden körülmények között védelmet igényel, és gyilkos felelőtlenséggel nem semmisíthető meg senki által.

A medgyesi unitárius lelkészfeleség súlyos betegségének alakulását az elmúlt hónapokban lelkésztársadalmunk együttérzéssel követte, és a lehetőségek szerint igyekezett segíteni a család megpróbáltatásain. Sajnáljuk, hogy a családapára nehezedő nagy terhelés idegösszeomlást eredményezett, s valószínűleg ez váltotta ki a kettős gyermekgyilkosság és öngyilkosság elkövetésének szándékát. Az ilyen érthetetlen elmeállapotok kialakulásának megelőzése, illetve kezelése fokozottabb figyelemre inti egyháztársadalmunkat, és az illetékes szakorvosi intézményeket egyaránt. Támogatjuk az özvegyen maradt tiszteletes asszonyt, és Egyházunk igyekszik mindent megtenni a hasonló tragédiák megelőzéséért.

Isten nyugtassa a holtakat, és óvja az élőket!

Az Erdélyi Unitárius Egyház Képviselő Tanácsának Elnöksége

Egyházi intézkedések a tragédia kapcsán

Bálint Benczédi Ferenc püspök a rendkívüli helyzetre való tekintettel főpásztori körlevelet bocsátott ki, amelyet július 4-én minden erdélyi unitárius templomban felolvastak. Az alkalmi püspöki körlevél az egyházi honlapon is elérhető, román és angol nyelven egyaránt (www.unitarius.org).

Cseh Dénes lelkészt és fiait június 30-án, szerdán temették Marosvásárhelyen, a Jeddí úti teme-

tőben. Szolgálatvégző Nagy László főjegyző, marosvásárhelyi lelkész volt.

Július 4-én délután a medgyesi unitárius templomban az erdélyi unitárius lelkészek közösen imádkoztak a gyülekezet megerősödéséért. „Az örökkévaló egy Istenünket kérjük, hogy gondviselő szeretetével óvja a gyülekezet templomát, hogy méltó istentiszteleti hely maradjon az ide betérő ember számára” – írta Bálint Benczédi Ferenc püspök körlevelében.

A Magyarországi Unitárius Egyház Zsinata az erdélyi egyházzal való egyesülésről határozott

A Magyarországi Unitárius Egyház Zsinata június 19-én tartott ülésének egyik fő napirendi pontja az Erdélyi Unitárius Egyházzal való egyesítési folyamat elindítása volt. A 43 tagú Zsinat a szabályszerűen megalakult ülésén meghozta e folyamat elindításához szükséges határozatokat. A Magyarországi Unitárius Egyház elnökségének leveléből idézve: „tisztelettel kérjük az Erdélyi Unitárius Egyház Képviselő Tanácsát, hogy elfogadva a Magyarországi Unitárius Egyház egyesítési szándékának határozatokba foglalt kimondását, tegyék meg a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy elindulhassanak az érdembeli tárgyalások. [...] Hisszük, hogy e történelmi léptékkal is mérhető egyesítés mindannyiunk számára megelégedést hoz, a kapcsolatok erősítését, a Magyar Unitárius Egyház felemelkedését fogja eredményezni.”

Nemzetközi konferencia a felekezeti toleranciáról A Gyulafehérvári Tudományegyetem Történettudományi és Filológiai Fakultásának Történettudományi Tanácsa és a Iuliu Maniu Történelmi és Politológiai Kutatóintézet július 8–10. között nemzetközi konferenciát szervezett a következő témában: *Az Erdélyi Önálló Fejedelemség felekezeti tolerancia-gondolatának kialakulása és jelentősége a XVI–XVIII. században. A politikai rendszer és felekezeti önmeghatározás (identitás)*. Az előadások, beszélgetések tárgyát az önál-

ló Erdélyi Fejedelemség életében fontos szerephez jutott felekezeti türelem jellegzetességei, valamint a tolerancia eszméjének európai vonzatai és vitája képezte. A Protestáns Teológiai Intézet részéről és az Egyház képviselőjében Kovács Sándor teológiai tanár tartott előadást *A türelmi rendelet és az Erdélyi Unitárius Egyház* címmel. A konferencia munkálatai román, német és angol nyelven zajlottak.

Konferencia Hollandiában Az Unitáriusok és Univerzalisták Nemzetközi Tanácsa (ICUU) 2010 nyarán két kiemelkedő konferenciát szervezett Hollandiában, Kerkradeben, a Rolduc konferenciaközpontban: július 9–12. között unitárius-univerzalista nemzetközi lelkészi konferenciát és július 13–17. között unitárius-univerzalista nemzetközi teológiai szimpóziumot. A nemzetközi unitárius lelkészi konferenciát első ízben szervezték meg, célja a találkozás, a lelkészi elhivatás különböző megélésének megtapasztalása, kollégialis viszonyok kialakítása, valamint együttműködési és kapcsolattartási lehetőségek keresése. A harmadik nemzetközi teológiai szimpózium témája *Tartozni valahová: unitárius öntudataink és kapcsolataink természeté* volt. A két konferencián a következő erdélyi lelkészek vettek részt: Pap Mária, Székely Kinga Réka ICUU-szervezőbizottsági tagok, Nagy Adél, Máthé Sándor, Pálffy Tamás Szabolcs, Pálffy Anna Mária, Simó Sándor, Török István, Vida Rozália (a lelkészi konferencia résztvevői), Jakabházi Béla Botond, Koppándi Botond, Mezei Csaba, Orbán Erika és Tódor Csaba (a teológiai szimpózium résztvevői).

Halottunk

Június 21-én elhunyt Austin Charles Fitzpatrick southamptoni nyugalmazott unitárius lelkész. Austin többször járt Erdélyben, és szíven viselte az itteni unitáriusok életét, minden ténykedésében a segítő jó szándék vezette.

Tűz és Víz

A természet egyik alaptörvénye, hogy az üresség kitöltésért tátong. A vallásos bölcs szerint az emberben levő űrök között van egy, amelyet csak az Isten tud kitölteni. Tátong, sóvárog, sőt néha toporzékolva ordít ez az üresség, és követeli a kitöltést, a kiteljesedést. Hitünk szerint életünk minden percében Isten ölel körül bennünket, és kitölti a maga részét – amit csak Ő tölthet ki. Tapasztalhatjuk, hogy minden, ami a világban van, fellelhető az emberben is, mert az ember maga egy teljes világ. Megtalálhatóak az emberben az alapelemek; ki is tagadná az anyaméh magzatvizének életadó szentségét, vagy kicsoda szállna szembe az ósigazsággal, hogy porból lettünk, és porrá leszünk?

De fellelhető az emberben a teremtett lények legátfogóbb tulajdonsága, hiszen mennyire fontos, hogy erős gyökerünk legyen, és tagadhatatlanul bennünk él az „állati” élet-ösztön. Az ember azonban több mindezeknél, hiszen sokkal bonyolultabb alkotás, mint pusztán test és lélek összege. Mindenesetre azt érezzük, hogy sok földi és egy kicsi égi egyesül az emberben. Mondják ezt úgy is, hogy az ember átmenet Isten és állat között.

A bibliai teremtéstörténetet olvasva láthatjuk, hogy a teremtés egyik kulcsszava a *szétválasztás*. Szétválasztotta Isten a nappalt az éjszakától, az alsó vizeket a felső vizektől, a fentit a lentitől. Olvashatjuk, hogy az ember is kettős lény, hiszen a Szentírás tanítása és annak ókori magyarázói szerint amikor az ember megteremtett, mindkét nem tulajdonságával rendelkezhetett: „férfivá és nővé teremtette őket”. Az Isten a teremtésben csupán szétválasztotta a nőt a férfitől. Ezek szerint mindenkinek a párja ott van valahol a nagyvilágban, csak meg kell találni. Mondhatnók: olyan ez, mint egy izgalmas társasjáték, amelynek esetenként kiszámíthatatlan, ezért meglepő a vége. Az ember tehát a kettősségekben nyeri

el a teljességet, hiszen egyik fél a másik nélkül csupán tökéletlen, fél-ember marad. De amikor egymást megtalálják, és egymást választják az ösztöartozók, azt mondják, „égből jövő” az a választás.

Az ószövetségi bibliamagyarázók szerint, ha a héber nyelv *asszony* és *férfi* szavaival szójátékba kezdenénk,

életben való eltévedés nem betegség! Az útkeresés nem identitászavar. A szomorúság nem depresszió. Az ember belső küzdelme önmagával, a saját lelkében való sötétséggel nem krízis. A misztikus élmény nem skizofrénia.” (Popper Péter)

A Teremtő egymás mellé rendelt asszonyt és férfit. Hogy legyenek egy-

„Megteremtette Isten az embert a maga képmására, Isten képmására teremtette, férfivá és nővé teremtette őket. Isten megáldotta őket, és ezt mondta nekik Isten: Szaporodjatok, sokasodjatok, töltsétek be és hódítsátok meg a földet.”

(1Móz 1,27–28a)

arra a következtetésre juthatnánk, hogy a két szóban előforduló közös betűk jelentése nem más mint *Tűz*. Átvitt értelemben tehát, ami asszonyt és férfit egybeköt, az a tűz, az érzelem, a szerelem tüze, amely fellángol, amely olthatatlan érzelmeket fűt egymás iránt. Az, ami e szóalakban „többletbetű”, az meg nem más, mint Isten neve. Átvitt értelemben tehát egy egészséges test és lélek egyensúlyában ott kell lennie „többletként” Istennek. Mert, ha Isten nincs jelen, az érzelmek tüze felemésztí a feleket, az asszonyt és a férfit. Az a tüzes szenvedély, amely Isten nélkül lobog és szerelmet fűt, könnyen válik a harag, a gyűlölet pusztító tüzévé.

A szerelem idealizált képe idővel elenyészik, szertefoszlik. Sokaknak ez *dráma* vagy *tragédia*, maga a vég. De hát nem más ez, mint egy újabb ajándék, lehetőség arra, hogy újra felfedezzük a nagy Őt! Főnyeremény az, ha a „festett kép” szertefoszlása után olyan emberrel találjuk szemben magunkat, akibe újra és újra bele tudunk szeretni. Csak így lesz a házasság és a család az a közösség, ahol megérthetjük és megélhetjük teremtetségünk határtalan lehetőségeit. Így lesz valóság az, hogy „az

másnak kiegészítő, segítő társai. A mi hagyományainkban a férfinak adta a „kalapviselés” jogát, az asszonynak pedig az erényt, hogy a család szíve legyen – írja Gyökössi Endre. Lehet ezen vitázni, lehet egyéb nézeteket vallani, de a mindenkori szülőknél jobb példára sohasem volt szükség. Ők megmutatnak mindent, amit a következő generációnak látni kell. Jót is, rosszat is. Mindent. S ami ezen túl van, mind-mind részletkérdés. Az isteni akarat vagy rendelet azonban nemcsak törvény/írás/szabály, hanem olyan nélkülözhetetlenség, amelyet nem lehet pénzen megvenni és birtokolni, kisajátítani sem lehet, csak gyönyörűséggel rabjává válni. Ezt hívjuk úgy, hogy Szerelem, s hatására a költő is kitarulkozik a választott kedves előtt: „Az vagy nekem, mi testnek a kenyér / S tavaszi zápor fűszere a földnek. / Lelkem miattad örök harcban ég, / Mint a fősvény, kit pénze gondja öl meg. / Koldus, szegény királyi gazdagon, / részeg vagyok és mindig szomjazom.” (Shakespeare, 75. szonett, Szabó Lőrinc fordítása)

Lakatos Sándor

folytatás a 2. oldalon

Tűz és Víz

folytatás az 1. oldalról

Elméletben tudjuk, hogy a párkapcsolat egyensúlyának megőrzéséhez a tiszta érzelmek mellett józan értelem is szükséges. Ha az érzelmekről fentebb tűzként beszéltem, szólnom kell annak „ellentétéről”, az értelemről, a vízről. A tűz és víz egyensúlya, az érzelmek és az értelem egymásmelletti-sége, a „szív” és a „kalap” szerepeinek felismerése, megosztása és vállalása megtermi a maga gyümölcsét. Érdekes szemléltetését hallottam nemrég a témának. Eszerint ha a házasságban túlteng az értelem, az olyan, mintha a két ember egy kétkormányú autóban utazna. De ha az érzelmek lennének

súlyban, az olyan, mintha autót vezetnénk, de nem lenne úticélunk, ráadásul valakit még felveszünk utasnak magunk mellé, hogy utazásunk ne legyen olyan egyhangú. Ilyen esetekben ébrednek sokszor az élet kalandorai arra, hogy házasságukat társas magányban tengetik, hiszen együttélésük öncélúvá vált.

A Tűz és a Víz Isten előtt egymásnak örök hűséget fogad. Így kezdődik minden hagyományos értelemben vett család története. A jó Isten megadja, hogy tűz és víz belelásson egymás lelkébe, oda, ahol Isten rejtőzködik, az az Isten, aki képmására formálta az embert. Az, aki ajándékol, áldásként adott szüleinknek, anyánknak, apánknak. Isten,

aki megadja a lehetőséget, hogy tűz és víz párkapcsolata ne legyen öncélú, hanem maguk az alapelemek is részt vegyenek a teremtés folytatásában a gyermeknemzés által, ketszeresen vagy háromszorosan – vagy ahogy lehet. Boldog az a lányka, akit udvarlója úgy tisztel, mint eljövendő gyermekeinek szülőanyját. Boldog az az ember, aki megtalálja a másik felét, de igazán boldog csak az, aki meg tudja tartani.

Egymást elfogadni hibával és erénnyel együtt – ez az igazi kihívás. „Szeretlek, úgy, ahogy vagy. Szeretlek, mert vagy. Sőt annak ellenére szeretlek, hogy olyan vagy, amilyen vagy. A jézusi szeretet ez.” (Gyökössy Andre)

Húsz év testvérkapcsolatban

Jó esetben az ember együtt nő a párkapcsolatával. Megtanul türelmesebb lenni, különbséget tesz a járulékos és a maradandó értékek között, odafigyel azelőtt lekezelte vagy elfelejtett tartozékaira is az életének. S főként, megtanulja jobban értékelni mindazt, amivé a kapcsolat hatására lett. Így van ez az erdélyi és az észak-amerikai unitárius egyházak között felépült kapcsolatrendszerrel is. A viszony végigjárta a szervezeti párkapcsolat útját, az újszülött érkezése feletti örömmámortól, a kamaszkor lázongó visszafejeselésén és a szerelmesek egymást kóstolgatásán át a letisztult révbe érkezésig. A kérdés csak az, mi maradt meg ez immár szeretetté csendesült vonzalomban, ami megtartja az együttélést?

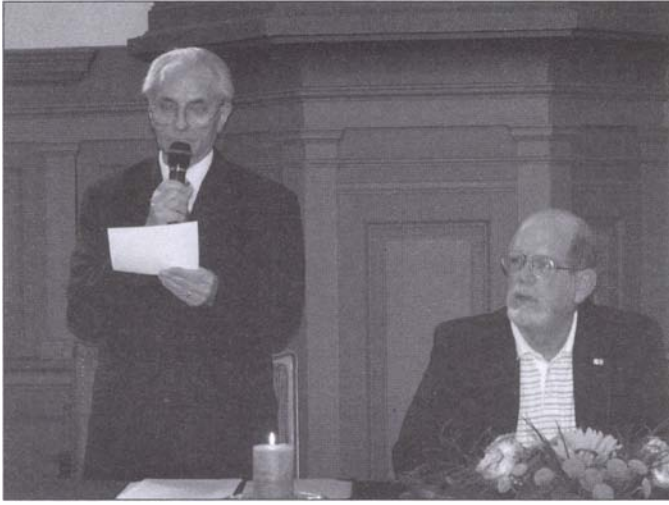
A kapcsolatrendszer mai résztvevői, az egykori meghatározó elődök részvételével is, július derekán emlékkonferenciát szerveztek Kolozsváron, hogy visszatekintsenek a húsz évre, utána pedig választ keressenek a kér-

désre: hogyan tovább. A célt azonban csak részben sikerült elérni, mert a maradéktalanul megtisztelt múlt felidézése mellett a jelen jellemzőinek kiértékelésére mintha nem maradt volna elég idő s erő. Emiatt nem sikerült eléggé életszerűen válaszolni arra a kérdésre sem, milyen tanulságai vonandók le, mely buktatói kerülendők el s melyik sikerélményeit érdemes újra és újra felidézni az együttlétnek.

Az évforduló ünneplésének két fő része volt. Az első napon konferencia-szerű keretben az észhez szóló módon szellemi vonatkozású hozadékok elevenedtek meg. A felvezetés három fő témája közül az első történeti jellegű volt, és azokra az 1990 utáni évekre nézett, amikor a kapcsolat formája még mozgalom volt, nem pedig szervezet. A múltidézők a szabadság váratlan ajándékának örvendő erdélyi unitáriusokkal való első találkozásukról idéztek élményeket. Így Linda Lu Burciaga az 1990 januárjában lelkesíteni Erdélybe érkező magas rangú egyházi és állami küldöttség tagjaként megélt élményeiről vallott, Richard Boeke pedig az amerikai egyházi vezetők stratégiai céljainak diplomatikus megjelenítését idézte vissza.

Ezután az egymásra találás örömszikráját lánggá tápláló s ezáltal a mozgalom anyagként megdicsőülő Gellérd Judit lelkesen összefoglalta az első időszak önkéntesen végzett s az erdélyi unitáriusok iránt valóságos szimpátia-áradatot kiváltó munkáját. Hangja azonban nemegyszer csalódottan elcsuklott, ahogyan az időközben szervezetté átalakított mozgalom utóbbi éveire tekintett vissza. Élete nem kerülte el az alapítók fájdalmas sorsát: úgy érezte, a kezei közül kinőtt rendszer méltatlanul elfelejtette érte hozott áldozatait. Az Eric Cherry amerikai és Gyerő Dávid erdélyi felvetése a viszony odaát másodlagos, ideát meghatározó szintjét hozta közel: az egyházi főhatóságok hol segítők, hol előljáró gondoskodását.

A második szellemi téma a testvérviszony kiemelkedően sikeres területét világította meg alapos részletezéssel: az oktatásért hozott áldozatokat. Szabó Árpád ny. püspök meggyőzően elmagyarázta, miért nevezte a 2000-es évek elején a kolozsvári diákokthon létrehozását az egyház akkor legfontosabb szükségletének, Cathy Cordes pedig e felhívásra példa nélküli lelkesedéssel adott egyesült államokbeli választ vázolta: több mint egymillió dollár összegyűjtését. Czire Szabolcs a chicagói Meadville Lombard teológiai intézet azóta elapadt ösztöndíját méltatta, Eric Cherry pedig ez intézet által támogatott angol nyelvű képzésre tekintett vissza, amely a mindenkor kolozsvári teológiai hallgatóknak jelent megfizethetetlen lehetőséget. Kovács Sándor és Ann Greenwood a berkeleyi Starr King teológiai intézet által az erdélyi lelkészek továbbképzésére évente felajánlott ösztöndíját értékelte. Solymosi Zsolt a kolozsvári, Lakatos Sándor pedig a székelykeresztúri unitárius kollégiumban tanuló diákok számára biztosított ösztöndíj-rendszert dicsérte, amelynek működtetésében többek között a szintén felszólaló Robert Tripp és Larry, illetve Gabriella Coburn is kulcsszerepet játszott.

A nap harmadik témája az egyházközségi, illetve személyes kapcsolatok világába vezetett, egyéni történetek felvázolása által. Balázs Sándor és Richard van Duizend a szentgericei, Székely János és Laura Nagel az árkosi, Barabás Edit és Cathy Cordes az abásfalvi testvérviszony egy-egy meghatározó eseményét vagy tudnivalóját osztotta meg – párban. Szombatfalvi József és Harold Babcock pedig, bár nem párban, ismertette a kapcsolat

lat székelykeresztúri, illetve újszékelyi hozzáadékeit, mert mindkettő rendkívüli teljesítményű. Ugyancsak rendkívüli a Kelemen Levente és Éva által bemutatott Harvest Hope Alapítvány tevékenysége, amely eleinte Oklándon és környékén próbálta a vidék gazdálkodási életét fellendíteni, azután pedig egy Erdély-szerte kiterjedt fejlesztési programot indított útjára. A nap szellemi részét Barbara Beach, Pap Mária és Farkas Emőd közvélemény-kutató kiértékelése zárta, amely egy sor jövőbeli elképzelésről kérdezte az immár fáradt elméket.

Este a belvárosi templomban a san franciscói unitárius egyházközség keretében működő Golden Gate énekkar és Reiko Oda Lane orgonaművész lépett fel. Az ünnepélyen Bálint Benczédi Ferenc püspök munkájukat méltató oklevelet adott át a testvéri mozgalom élharcosainak. Ugyanők ez alkalomra titokban előkészített két

meglepetést is átvettek. Az egyik egy testvérkapcsolati történet-gyűjtemény az erdélyi lelkészek tollából, a kiemelkedő megvalósításokról szóló színes fényképekkel; kár, hogy a legsikeresebb kapcsolatok közül az erdélyiek mulasztása miatt többen kimaradtak. A másik egy ezüst jelvény, amelyen az amerikai lángoló kelyhet és az erdélyi egyházi címet a 20-as szám kapcsolja egybe.

A konferencia második napján a történések a lélekhez szóltak. A belvárosi templomban tartott istentiszteleten Bálint Benczédi Ferenc püspök imája után William Schulz egykori amerikai unitárius egyházfő mondott egyházi beszédet. Üzenetének kiemelkedő része az 1989-es romániai változások után elsőként idelátogató amerikai küldöttség tapasztalatait idézte meg. Az alkalom meghatározó mozzanata a húsz év alatt a mozgalomért felelősséget vállalt vezetőköt idézte meg, akik immár az örökkévalóságban szemlélik munkájuk gyümölcsét. Egy-egy személyüket felelevenítő történet után kivett fényképekkel nézhettünk szembe, s reméltük: amit ők „látnak” a máról, tetszésük szerint való. Végül Bartók és Kodály muzsikája csendült fel, hogy segítsen a történések puhán elhelyezni a lélek gyűrött lepedőjén, s az megbékélve és megelegítve, csendben kisimuljon. Ha már szóban nem, legalább gondolatban kereshettük, mi marad meg ez immár szeretetté csendesült vonzalomban, s ami marad, hogyan tartja meg az együttélést.

Gyerő Dávid

Áldás és béke szálljon e népre

Június 25-én reggel a marosszentgyörgyi Soli Deo Gloria Közművelődési Alapítvány szervezésében több mint negyven kórustag indult magyarországi kórusútra. A meghívás a Soli Deo Gloria Ökumenikus Vegyeskar testvérkórusa, a jászberényi Déryné Vegyeskar részéről érkezett, mely kórus idén ünnepli ötvenéves jubileumát. Igényes kivitelezésű műsorfüzetekkel, gondosan rendezett partitúrákkal, örömmel és reménységgel érkezünk Nagyváradra Hajdó Károly karvezetőnkkel, ahol – immár hagyományosan – az ország legnagyobb barokk templomában, a Szent László bazilikában „énekeltünk be”. A templom galériájában berendezett Egyházművészeti Múzeumban tett látogatást követően néhány órán belül Déryné Széppataki Róza operaénekes városába érkezünk, ahol testvérkórusunk tagjai túlárado szeretettel öleltek magukhoz.

26-án délelőtt karnagyunk intésére fehérkezű gibbonok és jávai makákók jelezték, hogy szívesen énekelnének velünk (látogatást tettünk ugyanis az állatkertben). Végül úgy döntöttünk, bármennyire jó hangúak is, de nélkülük fogyasztjuk el a vendéglátóink által készített kakaspörköltet és a berényi bort. Aznap este testvérkórusunk szervezésében a Déryné Művelődési Köz-

pont Ifjúsági Házban Szent Iván-éji bálra került sor. A táncmulatság előtti műsorunk nyitányként csendült fel az Egyesített Vegyeskar köszöntője: „Áldás és béke, szálljon e népre! / Dicsőség a magasságos Istennek.” Pitoni, Dowland és Loewe dalai Birtalan József, Csire József és Kozma Mátyás népdalfeldolgozásaival egybefonódva vezettek a Szent Iván-éji ősi misztérium izletéséig és a tűzgrásig. Kórusunk vezetőségének tagjai részéről elhangzott köszöntők és az ajándékozások után Marosszentgyörgy község polgármestere, Sófalvi Sándor Szabolcs, volt kórustag méltatta a vegyeskarok közt tizenöt éve működő testvérkórusi kapcsolatot, kiemelte e kulturális és baráti kapcsolatnak mindkét településre kiható közösségépítő hozadékait. Polgármesterünk közölte a résztvevőkkel, hogy a Jászberény város polgármesterével, dr. Gedei Józseffel folytatott megbeszélés eredményeként a már tizenöt éve működő eredményes testvérkórusi kapcsolat nyomán elvi megállapodás született Marosszentgyörgy község és Jászberény város közt kialakítandó testvértelepülési kapcsolat ügyében.

27-én, vasárnap délután Budapesten a VII. kerületben Szent László napi ünnepi szentmise keretében kórushangverseny énekesei lehettünk

az Árpád-házi Szent Erzsébet plébániatemplomban. Kétnyelvű ünnepi műsorunk bemutatása során többek közt Berchem, Cherubini, Grdadolnik, Hayford, Hajdó Károly, Páter Tamás Alajos és Sillye Jenő műveit adtuk elő. Hónapokra, évekre visszanyúló kapcsolattartás és a jó publicitás eredményeként az ünnepi kórushangversenyen szép számban vettek részt kórusunk előző években, évtizedekben Magyarországra költözött tagjai, családtagjaik, rokonok, ismerősök. Templomi együttlétünk lélekemelő volt, himnuszaink éneklése során a meghatódottság és az öröm könnycseppjei gördültek le az arcon, meglelt férfiak suttozták: „Istenem, nem gondoltam volna, hogy ilyen jólesik sírni!”

28-án délelőtt Jászberényből indult haza a közel ötven fős énekszerető csapat. Az Egyesített Vegyeskar évadzáró rendezvényére július 16-án került sor Marosvásárhelyen. Karnagyunk irányításával és kuratóriumi vezetéssel készülünk a marosszentgyörgyi kórusmozgalom 100. évfordulója méltó megünneplésére, amelyre Isten segítségével 2011 áprilisában kerül sor a marosvásárhelyi Kultúrpalotában. Addig is, utána is Kodálllyal valljuk, hogy „az ének szebbé teszi az életet, az éneklő másokét is...”

Pálffy Tamás Szabolcs

Hobo Lupényban

Nem kis büszkeséggel közlöm a kedves olvasókkal, hogy Hobo (Földes László) a júniusi hónap végén lupényi unitárius templomunkban tartott előadást. A művész úrról mindannyian hallhattunk. A fiatalabb generáció a 70-es évek végétől a Hobo Blues Band rockegyüttes zenéjén (is) nőtt fel, melynek alapítója és énekese. Akár csavargóként, útkeresőként, akár lázadóként vagy szerelmesként eligazítást kaphattunk. Az idősebbek is szívesen hallgatták, hiszen a magyarság körében nagy tiszteletnek örvend a mai napig. Igaz, nem mindenki ismerte fel, a tv-s emlékképek nem mindig felelnek meg a valóságnak, az előadást megelőzően olyan is akadt, aki a hangosítónak gratulált „művészi” pályafutásáért. Lupényban nem a rockegyüttes lépett fel, hanem a művész úr József Attila megzenésített verseit adta elő. Egyes verseit elszavalta, másokat elénekelt, egyedi hangjával és előadásmódjával elvarázsolta a zsúfolásig telt templom közönségét. Bármennyire híres, bármennyire népszerű a nagyvilágon, Hobo megtisztelve érezte magát, hogy a Zsil-völgyében és unitárius templomunkban tarthatott előadást. A sorozatos visszatapsolás, a művész úr őszinte szavai, meghatódottsága az elmondottakat igazolják. Annak is örült, hogy a globalizáció, az „RTL-Klub és a McDonald’s idejében”, még itt a végeken is vannak olyan magyarok, akik az értékes kultúra iránt érdeklődnek. Előadását másnap a Vajdahunyadi Várkastély udvarán megismételte az esővel dacoló 200 fős közönség előtt. Az előadások az I. Hunyad Megyei Magyar Napok keretében voltak megszervezve.

Számomra egy gyermekkori álmom teljesült, hiszen a művész úr két napig élvezhette vendégszeretetünket, ugyanakkor unitárius templomunkban tarthatta meg előadását. Aminek kimondottan örvendek, hogy Hobo megtapasztalhatta a lupényi unitáriusok, kivált asszonyok, meleg-lelkűségét és szeretetét. Mindezt természetesen „szóvá” is tette. Köszönöm ezúton is látogatását, felejthetetlen előadását!

Koppándi-Benczédi Zoltán

Ajándékkirándulás a horvát tengerpartra

Iskolánk, a János Zsigmond Unitárius Kollégium egyik erőssége a kórus. Megérdemelt híre van mind közelebbi (Kolozsvár), mind távolabbi (Magyarország, Amerikai Egyesült Államok stb.) tájakon. A kóruspróbákon és a fellépéseken tanuljuk meg, hogyan figyeljünk egymásra, szeressük és becsüljük meg azt a közösséget, amely az éneklés mellett az együttlét szépségeit és előnyeit biztosítja. Kórusunkban rend és fegyelem uralkodik, ettől van színvonala és megérdemelt híre. Mindenki szívből zengi a dalokat, mert nagy tanítómesterünkkel és zeneszerzőnkkel, Kodály Zoltánnal együtt valljuk, hogy „nem lehet egészen boldog ember, akinek nem öröm a zene. Erre az öröme azonban tanítani kell az emberiséget, mert magától nem jut el odáig”. Az „emberiség” gyermekkorban kezdődik – tesszük hozzá mi, énekkari tagok.

A sok sikeres fellépés Majó Julianna tanárnőnek, kórusunk lelkes karmesterének és az énekelni szerető/tudó kórustagoknak egyaránt köszönhető. Sokan csodálkoznak rajta, milyen szívesen, morgolódás nélkül járnak a kórustagok szerdánként – de még szombat délelőtt is – az énekkari próbákra. Értékelte ezt az iskola vezetőtanácsa is, ezért ajándékkirándulással örvendeztette meg az énekelni szerető diákokat, és horvátországi kikapcsolódást szervezett számukra. Amikor értesültünk erről a határozatról, örömünk kimondhatatlan volt. Minden szabad időnkben, még a szünetekben is csak erről tudtunk társalogni. A kirándulást június közepére időzítették. A napok ólomlábban jártak, nehezen telt az idő, de aztán végre eljött a várva-várt nap. Péntek délben indultunk, és másnap délre érkeztünk meg a Ciovo-szigetre. Az út hosszú volt ugyan, de nekünk nem tűnt annak, mert sok terveznivalónk volt. Élmény volt az is, hogy eddig nem ismert kollégista társainkkal beszélgethettük meg az elképzelt tennivalókat. Az úton az időjárás nem kedvezett nekünk, de a sziget felé közeledve a Nap is mellénk szegődött, ránk árasztotta fényét, és így már csak a strandolás járt a fejünkben.

Miután berendezkedtünk szálláshelyeinken, kicsomagoltunk – és irány a tengerpart! Jókedvűen lubickoltunk a vízben, majd sétáltunk, hogy megismerkedhessünk a szigettel. Kísérő tanárainktól megtudtuk, hogy más, választott kiránduláson is részt vehetünk, például hajókázhatunk vagy megtekinthetjük a helybeli tavakat. A következő két napon fürödtünk és napoztunk reggeltől estig. Mindenki örült, hogy újra együtt voltunk, és közmegelegedésre újra énekelhettünk együtt. Ki is használtuk ezt az alkalmat: tele torokból fújtuk az ismert énekeket.

A következő nap Splitbe látogattunk. Megcsodáltuk a középkori város érdekességeit, csodálatos templomait. A

Borbély Sonja, Kerekes Kinga

folytatás a 6. oldalon

Ajándékkirándulás...

folytatás az 5. oldalról

nap második felét pedig sétálással, fagyizással, ajándékvásárlással, fürdőzéssel töltöttük. Senki sem érezte unalmasnak az itt töltött órákat, mert sokat nevtünk, szórakoztunk együtt. Kirándulásunk egyik emlékezetes eseményeként tartjuk számon, amikor kollégista társunk elveszettnek hitt mobiltelefonját és pénztárcáját az Adriai-tenger fenekén találta meg.

A következő nap délutánján Trogir városába látogattunk, amelyet híd köt össze Ciovoval. Gyalog tettük meg az utat a „Velece stílusban” épített középkori kisvárosba, majd hajóval tértünk vissza szálláshelyünkre. Az itt el-

töltött idő is élménydús volt. Utolsó horvátországi napunk délelőttjén sétával búcsúztunk a szigettől. Sajnálunk, hogy ilyen hamar vége szakad az élményekkel teli kirándulásnak, de mindnyájunk meglepedésére állapítottuk meg, hogy mindenki jól érezte magát, és szebbnél szebb élményekkel gazdagodva térhettünk haza.

A hazafelé vezető úton sokat nevtünk, énekeltünk, felidéztek a felejthetetlen napokat. Kolozsvár felé közeledve már csak arról folyt a beszélgetés, hogy jövőre hova megyünk, melyik országot „hódítjuk meg”, és arra a kérdésre, hogy kik vennének részt ebben a „harcban”, mindenki torkaszakadtából kiáltotta, hogy ÉÉÉÉÉÉÉN! Ezen aztán nem is csodálkozott senki.

Forrás: Szabadság

„Hazahívó szó” bözödújfalviaknak

Az erdélyi Atlantiszként emlegetett Bözödújfalu elszármazottai minden év augusztusának első szombatján hazatérnek, közösen emlékezni az egykori szülőfalura. Idén augusztus 7-én huszadik alkalommal került sor a „falutalálkozóra”.

Szombatfalvi József székelykeresztúri unitárius lelkész, a találkozó szervezője ezt megelőzően – a múlt évi találkozáson tett bejelentése szerint – már augusztus 4-étől sáttortáborozásra várta az elárasztott falu szülőiteit, családjaikkal együtt.

„Várom mindazokat, akik szeretnék bebarangolni Piritó, Kismező, Sospatak, Virgó, Hosszúpatak, Szárazvölgy, Kabalahúgy, Lapos, Rajkút, Kincsesgödör, Kövespatak, Kerület, Csillaghegy, Tilalmas, Akasztóhegy lankáit, ahol egykor dolgoztunk, fát vágunk, makkot szedtünk.

Jöjjetek gyermekeitekkel, unokáitokkal együtt megismertetni velük is szülőhelyünk történelmét.”

Forrás: szekelyhon.ro

Unitárius rádióműsorok

Meditáció – az elmélkedés műsora

Kolozsvári Rádió, 909 m és 1593 m középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon, szerdai napokon, 9.30.

Szerkeszti: Kovács Mária.

Augusztus 4., 25., szeptember 15.

Igehirdetés

Az unitárius egyház részéről

Marosvásárhelyi Rádió, a 98,9 MHz ultrarövid, valamint 1323 kHz (Maros) / 1593 kHz (Hargita) középhullámon. Szerkeszti: Tóth Béla.

Vasárnapokon 12.00 órától.

Augusztus 8. (Pál János), szeptember 19.

Unitárius félóra

a székelyudvarhelyi Prima Rádióban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a www.prima-radio.ro címen.

Szerkeszti: Csáki Levente.

Minden vasárnap reggel 8.30-kor.

"A humor Isten ajándéka"

(Bárá József)

A püspöki illatszer

H. püspök hagyománytisztelő ember volt, ezért nem is borotválkozott otthon, inkább rendszeresen eljárt a borbélyhoz. A borbély – ahogy illik – minden alkalommal megkérdezte borotválás után:

– Kölnit vagy krémet, Püspök úr?

H. püspök – talán mert megunt a állandósult kérdést – egyszer csak jelentőségteljesen felnézett a borbélyra:

– Tömjént, uram, tömjént!

Elmondta: Farkas Dénes, Kolozs

Árvizes nyár Erdélyben is

Az *Unitárius Közlöny* legutóbbi számának címlapján fénykép örökítette meg, amint erdélyi önkéntes fiatalok egy Miskolc melletti településen töltik a homokzsákokat az ottani árvíz elleni védekezéséért. A kép alatti főcím – *Vizes nyár, meleg nyár* – mintha sejtette volna, hogy az árvízből való részesülést Erdélyben sem ússzuk meg szárazon.

A szóban forgó lapszámban utaltunk arra, hogy a magyarországi árvízkárosultak segélyezése céljából az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács, a Magyar Ifjúsági Tanács, az Erdélyi Magyar Ifjak és a Gondviselés Segélyszervezet a Nemzeti Összetartozás Napján szervezetközi együttműködést hozott létre. Kezdeményezésünkhöz azóta további szervezetek csatlakoztak, így a Civitas Alapítvány és a Lókodi Ifjúsági Alapítvány, az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet pedig – a MIT tagszervezeteként és a Gondviselés Segélyszervezet egyházi testvérszervezeteként – kezdetektől fogva kivette részét a segélyezési tevékenységből. Széles körű együttműködésünk keretében az elmúlt hetekben gyorssegélyezéssel, pénzübeli és természetbeni adományokkal, önkéntesek munkájával sikerült segítenünk rászoruló nemzettársainkon Észak-Kelet-Magyarországon. Az aranyosszéki Várfalván július 19–25. között egyhetes egyházi gyermektábor zajlott, amelyben anyaországi árvízkárosult fiatalok együtt táboroztak erdélyi társaikkal. A 100 fős részvételi tábort augusztus derekán újabb hasonló jellegű követi Székelykeresztúron. Eddigi segélyezési tevékenységünkről és további terveinkről a www.gondviseles.org honla-

nos nemcsak óriási anyagi rombolással járt, hanem halos áldozatot is követelt.

Közvetlenül előtte, folyó év július 14-én óriási felhőszakadások következtében több települést elárasztott a víz a Nyikó, a Gagy és Küsmöd pataka mentén, jelentős károkat hagyva maga után. Az ottani árvíz emberáldozatot – hála Istennek – nem követelt. Az okozott anyagi

károk nagyságrendje a 2005. évi udvarhelyszéki özönvíz szintje alatt marad, de ezúttal is tetemes mértékű. Csáladi házak és középületek, termőföldek és kertek, udvarok és kutak, hidak és utak egyaránt károsodtak. A leginkább érintett települések: Etéd, Kőröspatak, Siménfalva, Kobátfalva, Tarcsafalva, Rugonfalva, Kismedesér, Firtosmartonos, Tordátfalva, Kiskadács, valamint kisebb mértékben a velük szomszédos falvak.

A Gondviselés Segélyszervezet néhány munkatársa szemtanúja volt a Nyikó menti árvíz lezajlásának. Másnap a Segélyszervezet néhány vezetőségi tagjával együtt végigjárták a Nyikó és a Gagy mente árvíz sújtotta falvait, felmérve a legsürgősebb tennivalókat. A helyzetfelmérés adatait és a segélyezési terv kialakítását egyeztetjük az érintett települések lelkészeivel, közösségi vezetőivel és önkormányzati elöljáróival. Egyik első lépésként vadonatúj vízszivattyút vásároltunk, amelyet Tarcsafalván üzemeltünk be. Ezzel párhuzamosan önkéntes tűzoltók működését, illetve kölcsönként szivattyúk használatát szerveztük. Ugyanaznap kiosztottunk mintegy 3000 liter ásványvizet, majd 540 liter tisztító- és fertőtlenítőszer vásároltunk az árvízkárosult családok használatára.

Alig kezdődhetett meg az önkéntes munkacsoportok szervezése a következő napokra, amikor vasárnap délután csörögtek a telefonok a bölöni segélyhívásoktól. A legtragikusabb hír kétségtelenül az 51 éves áldozat elhalálása volt. Az anyagi károk nagyságrendjét már az elöntött házak (95) és háztájak (mintegy 300) száma is jelzi, nem beszélve a középítményeket (utak, hidak, középületek) ért rongálódásokról.

Az első hírekből történt tájékozódás nyomán azonnal megkezdtek előkészíteni a gyorssegélyezést és az önkéntesek helyszíni munkáját. Az árvíz másnapján

pon olvasható összefoglaló. Ugyanott szemléltető fényképeket közlünk az árvízi pusztításról és a segélyezés eddigi lépéseiről.

Amint a bevezetőben is utaltam a szomorú tényre, az elmúlt hetekben *Erdélyben is árvizek pusztítottak*, amelyek Magyarlapádtól Udvarhelyszékig, Felcsíktól Háromszékig sok településen okoztak tetemes károkat. Az erdővidéki Bölönben bekövetkezett július 18-i árvíz saj-

Szabó László
folytatás a 8. oldalon

Árvizes nyár...

folytatás a 7. oldalról

és harmadnapján közel 5000 liter ásványvizet, 300 darab húskonzervet és pástétomot, 100 darab kenyeret, 450 liter tisztító- és fertőtlenítőszer, 200 kg lisztet vittünk Bölönbe a Gondviselés anyagi fedezetével. Lelkiismeretük és segélyszervezetünk hívó szavára hallgatva már az árvizet követő első két nap 11 településről közel 100 önkéntes személy – többnyire ifjúsági egyesületes korosztályúak – kelt útra lapáttal, vedrellel, gumicsizmával és felbecsülhetetlen segítő szándékkal felfegyverkezve, hogy kétkezi munkájával hozzájáruljon az árvíz sújtotta

bölöni középületek és családi házak takarításához. Öröm volt látni, hogy az általunk megszólított csoportokon kívül más helységekből, szervezett módon vagy egyénileg, még sokan siettek az árvízkárosult bölöniek segítségére. Illesse köszönet mindnyájukat!

A segélyezés és az önkéntes csoportok toborzása folytatódik. Tény azonban, hogy a június 4-én megkezdett, szinte folyamatos „árvízi” tevékenységünk során segélyszervezetünk saját anyagi erőforrásai megcsappantak, és nem elégségesek az újjáépítési költségek nagyarányú fedezéséhez. Jótékonyági tevékenységünk hatékony folytatása érdekében felhívással fordulunk mindazokhoz, akik valamilyen formában szeretnének bekapcsolódni az erdélyi árvízkárosultak segélyezésébe. Adományszervezési akcióinkkal elsősorban pénzsegélyeket gyűjtünk, továbbá hasznos természetbeni adományok (pl. épületanyag, bútorzat, háztartási gépek és eszközök, tartós élelmiszer) felajánlását várjuk. A rendelkezésünkre bocsátott anyagi javak maradéktalan célba juttatását biztosítjuk.

A segélyezési terveinkről és a felajánlások részleteiről a 0721267596-os telefonszámon, valamint az arviz2010@gmail.com elektronikus postafiókkal állunk az érdeklődők rendelkezésére.

A pénzbeli felajánlások fogadására a Gondviselés Segélyszervezet kizárólagosan e célra nyitott és elkülönítve, közös felügyelet alatt kezelendő bankszámláit használjuk.

Bankszámla-adatok:

- bankszámla-tulajdonos: Gondviselés Segélyszervezet (románul: Asociația Gondviselés Segélyszervezet); adószám: 23481515;
- számlavezető pénzüintézet: Banca Transilvania Sucursala Cluj-Napoca; Swift-kód: BTRLRO22;
- számlaszámok:
RON: RO92BTRL01301205I2145400;
HUF: RO83BTRL01312205I2145400;
EUR: RO19BTRL01304205I2145400;
USD: RO03BTRL01302205I2145400

Konfirmálás Székelyudvarhelyen

Liliomillatú ünnepre hívta a harang a székelyudvarhelyi-belvárosi egyházközség híveit július első vasárnapján. Mindent átható hangja kiertően hirdette: ez a vasárnap más, mint a többi, óriási örömnépet hoz magával, hiszen huszonegy ifjú tesz bizonyosságot amellet, hogy vallásához hű lesz, életét pedig a jézusi ösvényen járva próbálja meg egyház és nemzet szolgálatába állítani.

A kilenc fiú és tizenhárom lány felkészítését Kedei Mózes lelkész végezte. A fiatalok konfirmálása igaz bizonyítéka volt annak, hogy előkészületük útjukat végigjárták, az unitarizmus múltjának végtelen szellemét magukba szívták, és elég bát-

rak ahhoz, hogy az egyházközség holnapjainak fundamentumává váljanak. A székelyruhák, a szebbnél szebb csokrok, az egy szívvel, egy lélekkel imádkozó gyülekezet szeretete itatta át a szent hajlék minden szegletét. Jó volt szemünket megpihentetni mosolygós, ráncos arcokon, majd reménnyel nézni bele a fiatalok határozott tekintetébe.

Az ünnepi istentisztelet és úrvacsoravétel után az egyházközség emléklappal és egy-egy könyvvel ajándékozta meg a fiatalokat, a nőszövetség tagjai pedig gyönyörű zsebkezdőket varrtak a leányoknak, a fiúknak pedig díszes könyvjelzőt. Szívmelengető volt látni, ahogyan a min-

dig mindenkiről gondoskodó nőszövetség megajándékozta a fiatalokat! Az ajándékokra tekintve újra és újra eszükbe juthat e lányoknak és fiúknak, hová tartoznak, melyik az a nagy család, amely mindig visszavárja és kebelére öleli őket.

Tófalvi Tamás

Összetartozásban a segítségnyújtásért

A harmadik erdélyi–holland protestáns kontextuális lelkigondozói képzésről

„A kontextuális gondolkodásmód olyan modell, amely az ember szívét és kapcsolatokat iránti vágyát szólítja meg.” (May Michielsen)

A 2008 novemberében Hollandiában megszervezett képzési időszak folytatásaként idén április 26-a és 29-e között immár második alkalommal Györgyfalván, a Bethlen Házban és Kolozsváron, a Protestáns Teológiai Intézetben került sor a harmadik erdélyi–holland protestáns kontextuális lelkigondozói képzésre.

Sógor Géza kányádi református lelkipásztor és Ries Nieuwkoop nyugalmazott zwollei református lelkipásztor meghívására tizen-nyolc erdélyi és tizenkét holland résztvevő négy napon át a kontextuális segítségnyújtás elmélete és gyakorlata terén gyarapíthatta ismereteit. E képzésen fő előadónak számított a belgiumi Antwerpenből érkezett May Michielsen, aki kontextuális terapeutaként és klinikai pszichológusként családgondozást oktat.

26-án unitárius lelkész által vezetett áhítat után s a szokásos névjegyes „újraismerkedést” követően kulcsfogalmak felelevenítésére került sor. Délután „otthonról” hozott esetek bemutatása nyomán közösen elemezhetünk.

Ismereteink ismétlése és az egyes konkrét esetek elemzése mentén néhány – csak szentenciaként megfogalmazott – „jegyzetpontot” ajánlok az érdeklődő Olvasó figyelmébe:

- akinek esélye van arra, hogy adjon, annak esélye van arra, hogy a maga jelentőségét is megtapasztalja; lényeges annak felismerése, amit mások adnak, az elismerés nem más, mint viszonzása annak, amit kaptam.

- valódi életünk az emberekkel való kapcsolatainkban zajlik.

- a lojalitás mindig három ember közt jön létre, és abban a pillanatban nyilvánul meg, amikor előnyben részesíték valakit a másikkal szemben

- lényeges, hogy emberi kapcsolatainkban a lojalitás nyilvánosan megmutatkozzék; bizonyos „problémás” viselkedések láthatatlan lojalitás-megnyilvánulások.

- a személyközi kapcsolatban törvényszerűen jelen van a különbözőség, hiszen két ember nem olvadhat egybe.

- a lojalitási konfliktusok hozzátartoznak életünkhöz, nem károsak. Károsnak a meghasonlott lojalitás tekinthető: valakit meg kell tagadnom, akihez létemmel tartozom, ez romboló hatású – és főleg fiataloknál öngyilkosság elkövetését idézheti elő.

- a függőleges lojalitás helyzetében élő gyermek két „talajon” áll, azaz édesapja és édesanyja talaján. De mi történik a gyermekkel, ha e két „talaj” elkezd egymástól távolodni?

- ha az eltávolodás ellenére mégis mindkét „talajon”

megpróbál állni, csakhamar beleeshet a kettő közti szakadékba, és depresszióssá válhat.

- a gyermek választhat a két szülői „talaj” közül, eltávolodáskor „átugrik” a másik „talajra”, vagy marad csak az egyikén, ezáltal láthatatlan lojalitás jön létre.

- hogyan pótolható, ha a gyermek a szüleitől nem kapta meg a szükséges szeretetet, amihez joga van?

- a gyermek felnőttként romboló jogosultsággal igyekszik megszerezni e jogot, hisz korábban hiányt szenvedett el, és megkárosítottnak érzi magát – „ki egyenlítőlen a számla”.

- segíthet a szülői beismerés, hogy a gyermek szeretethiányt szenvedett el, ez gyászfolyamatot indít el, amelynek természetes folyását engedni kell a felszabadulás érdekében.

27-én Kolozsváron a Protestáns Teológia dísztermében jelentős számú résztvevővel és dr. Rezi Elek rektor megnyitó beszédével indult tanulmányi napunk. May Michielsen *A felelősség párbeszédben keletkezik* című, angol nyelven tartott előadását magyarul is hallhatták az érdeklődők.

Az Exit Kiadó gondozásában megjelent és bemutatott három könyv (Hermann János, dr. Kiss Jenő, ill. May Michielsen, Wim van Mullingen, Leen Hermkens szerzők) egyike a kontextuális segítsérről szóló *Összetartozásban*, amelyet Greteke de Vries amersfoorti holland remonstráns lelkipásztor, a kiadó titkára mutatott be.

Ezután Kiss Jenő *A bizalom, amelyet a bizalom szül* című előadását követhettük figyelemmel. A bizalom Kiss Jenő értekezésében a teológia és a pszichológia, a

Pálffy Tamás Szabolcs

folytatás a 10. oldalon

Összetartozásban...

folytatás a 9. oldalról

lelkigondozás és a pszichoterápia találkozási pontjaként jelent meg előttünk.

– amennyiben a mostani szülő gyermekkorában alapvető hiányokat szenvedett el, azaz nem kapta meg az egészséges fejlődéshez szükséges szeretetet, akkor stresszhelyzetben ésszerűtlenül bánik saját gyermekével, romboló jogosultsággal, erőszak alkalmazásával próbálja „behajtani” az egykor meg nem kapott szeretetet.

– az „adósságot” ott kell rendezni, ahol keletkezett, azaz szülő és gyermek közt, mert ha köztük nem rendeződik e probléma, akkor a következő nemzedék „isz-sza meg a levét”.

– e „számlát” azokhoz kell benyújtani, akik az „adós-ságot” felhalmozták.

– mi történik, ha az „adósságot” felhalmozó(k) már nem él(nek)? Kihez forduljunk? Lelkészhez? Pszichoterapeutához? Egyikük sem egyenlítheti ki e „számlát”, de elismerhetik, hogy a gyülekezeti tagot/kli-

enst jogtalanság érte – ezáltal felszabadíthatják.

– lényeges megvizsgálni, milyen hiányok húzódnak meg azok életében, akik a rosszat elkövették.

– kikerülhetetlen cél párbeszédet kialakítani a két nemzedék közt; állítsuk le az „adósság” halmozódását!

– aki a rendezetlen „számla” miatt szenved, az segítséget kér, ezáltal mandátumot ad a lelkésznek vagy pszichoterapeutának, hogy segítően beavatkozhasson életébe.

Györgyfalván 28-án Henk Vrielink és Anette Melzer irányításával a családi-házastársi kapcsolatokat játékbábukkal lehetett szemléltetni.

A 29-i foglalkozás *Mit viszel magaddal innen?* cím alatt zajlott. „Kincsekből, sérülésekből, összeomlásokból és ékszerekből” választhattunk, persze a kontextuális pasztoráció távlatában.

A képzésen Greteke de Vries holland remonstráns lelkipásztor (Amersfoort), Harry Brandsma remonstráns börtönlelképásztor (Amsterdam), Sándor Szilárd (Jobbágyfalva/Nyárádszereda) és Pálffy Tamás Szabolcs unitárius lelkészek (Marosszentgyörgy/Szászrégen) is részt vettek.

Kecskés Csabával, a marosi egyházkör 2010. február végén megválasztott új esperesével ismerkedünk az alábbiakban. Eddigi életútjáról, gondolatairól Sándor Krisztina kérdezi.

Otthon a marosi egyházkörben

Lelkészcsaládból származol, Édesapád Kecskés Lajos, nagyszüleid Nyitrai Mózes és Deák Berta lelkész-házaspár voltak. Hogyan alakította gyermekkorod e jeles családi háttér?

1972. július 25-én születtem Marosvásárhelyen, szüleim harmadik gyermekeként. Édesapám a szabédi unitárius egyházközség lelkésze volt harminc éven keresztül, Édesanyám pedig énekes. Így szülőfalum, gyermekkorom boldog világa Szabéd. A „Templom utcában” tizenegyen nőttünk fel fiúk, szinte azonos időben. A falun felnövő gyermek élete, úgy érzem, sok mindenben szebb, teljesebb, mint a városban felnövőké. Olyan időszak volt az az 1970–80-as évek, amikor nem volt könnyű a lelkészi hivatás végzése és három gyermek felnevelése. Szüleim mindent megtettek azért, hogy gondtalan, szép gyermekkorunk legyen, és biztosítsák a továbbtanulás feltételeit. Az elemi iskola I–VIII. osztályát a szabédi általános iskolában, míg középiskolai tanulmányaimat Marosvásárhelyen, a Bolyai Farkas Elméleti Líceumban végeztem. A lelkészi család és így azok gyermekei is a gyülekezeti élet középpontjában vannak. Első osztályos voltam, amikor Szabédon korszerű, új paplak épült. Nagy esemény volt ez a gyülekezet életében, de az én életemben is. Szüleim és lelkész nagyszüeim az önzetlen Egyházzolgálat példaképei számomra, akiket az

elmúlt rendszer minden nehézsége, megpróbáltatása, a kegyetlen börtönévek sem tudtak megtörni, és hivatásuk végzésétől eltántorítani.

Nagymamád egyike volt az első női lelkészeknek az Unitárius Egyházban. Hogyan emlékszel rá?

Róla gyermekkori emlékeim vannak. Első emlékeim a vadadi lelkészi lakáshoz és a faluhoz kötődnek, ahol a kommunizmus igazságtalan és kegyetlen börtönévei után nagyszüleim lelkészi szolgálatukat folytatták. Nyaranta itt gyűltek össze az unokák. Tisztább emlékeim nyugdíjas korukból vannak nagyszüleimről, amikor Dicsőszentmártonban éltek. Sajnos nagymamám, nyugdíjazása után, a börtönévek sanyarú körülményeinek is köszönhetően, ágyba, illetve tolókokcsiba került. Emlékszem arra, hogy rengeteget olvasott, és engem is olvasásra biztatott, és gyönyörűen tudott mesélni. Tizenhárom éves voltam, amikor elhunyt. Az Erdélyi Unitárius Egyház első három lelkésznői közé tartozik. Életükkel, munkásságukkal jó lenne behatóbban foglalkozni, hiszen mindhárman nagyon értékes emberek voltak. Több lelkésztársam, főleg lelkésznők kifejezték már eziránti érdeklődésüket.

Mikor döntötted el, hogy lelkész leszel?

Középiskolás koromban. Tizedik osztályos voltam, amikor komolyabban kezdtem foglalkozni a teológiai felvételi gondolatával. Ez 1988-ban volt, amikor még csak egy, esetleg két teológiai hallgatónak volt lehetősége felvételt nyerni. A reál tantárgyak nem tartoztak az erőseim közé, ellenben nagyon szerettem a magyar irodalmat és általában a humán tantárgyakat. A középiskolában értettem és éreztem meg igazán azt, hogy a szüleim és nagyszüleim hivatása Isten és emberszolgálat, emellett pedig nép- és nemzetszolgálat az, amit szívesen és örömmel tudnék végezni.

Hogyan emlékszel a teológiai évekre?

A teológiai évekre örömmel és szeretettel gondolok

vissza. Szerettem Kolozsváron lenni. Szerettem a teológusok közösségét, tiszteltem és szerettem teológiai tanárainkat. Természetesen voltak néha nézeteltérések is, amelyekből szintén tanulni lehetett, de a szép emlékekre gondolok, a legtöbbször nosztalgiával

Friss végzősként kineveztek a marosvásárhelyi egyházközség segédlelkészének. Azóta abban a városban élsz. Az egyházközség kettéosztása egy hosszú folyamat eredménye volt. Hogyan vettél részt ebben?

1996. október 1-jétől kezdtem meg gyakorló segédlelkési szolgálatomat Marosvásárhelyen. Egy évig szolgáltam Kolcsár Sándor esperes úr mellett. Miután Ő 1997 júniusától nyugalomba vonult, az egyházközség közgyűlése Nagy László esperes urat választotta meg lelkésznek. Egy évig gyakorló segédlelkészként szolgáltam mellette, majd miután elkezdődött Marosvásárhelyen az új templom építésének folyamata, az egyházközség akkori keblitanácsa úgy határozott, hogy az új templom felépüléséig és az új egyházközség tényleges megalakulásáig rendes segédlelkészként végezhetem szolgálatomat.

A Teológia után nagy kihívás volt számomra a marosvásárhelyi gyülekezetben szolgálni. A lelkészi tevékenység sokrétű volt. Az első években a liturgikus szolgálatok mellett az ifjúsági egylettel való rendszeres foglalkozás, majd az iskolai vallásoktatás megszervezése, a család- és beteglátogatás örömet és szakmai elégtételt jelentettek egyaránt. 1999 novemberében letették az új templom alapkövét. A templomépítés során kivettem a részem a közmunkákból és azoknak szervezéséből. Nagy köszönettel tartozom Kolcsár Sándor és Nagy László esperes uraknak, akiktől sokat tanultam a lelkészi szolgálat minden területén. Köszönöm nekik és az évek során velünk együtt szolgáló lelkésztársaimnak a közösen végzett szolgálat örömét. Az új egyházközség tényleges megalakulásakor úgy gondolom, hogy sikerült a város unitáriusait arányosan két egyforma nagyságú gyülekezetre osztani, amelyet a körzetileg az új egyházközséghez tartozó hívek néhány kivételtől eltekintve elfogadtak és tudomásul vettek. 2006-ban egyhangúlag hívtak meg a Kövesdombi Unitárius Egyházközség első lelkészének.

Milyen a vásárhelyi unitárius? Hogyan jellemeznéd?

Híveink nagy része falvaink gyülekezeteiből költözött be Marosvásárhelyre, akik közül a legtöbben egyházfenntartó, Egyházukat szerető és támogató egyháztagok lettek Marosvásárhelyen. Sok tevékeny és értékes ember alkotja gyülekezeteinket, kétkezi munkás emberek és értelmiségiek egyaránt.

Új, lakótelep közepén álló templom és egyházközség lelkésze vagy. Melyek a napi teendők, és mivel lehet(ett) odaszoktatni a híveket az új egyházközséghez?

Új templomunk a Kövesdomb lakótelepen, egy nagyon szép környezetben épült fel. Hálásak vagyunk ezért a helyért Fodor Imre akkori polgármester úrnak, Marosvásárhely akkori többségben levő magyar tanácsosainak, akik a templomépítésre ezt a szép fekvésű területet kiutalták. Köszönettel tartozunk Szabó László mérnök úrnak, az egyházközség volt gondnokának és a Maros-Küküllői Egyházkör volt felügyelőgondnokának, valamint mindazon gondnokoknak, keblitanácsosoknak, híveinknek, akik áldozatokat hoztak és hoznak az új

templom felépítéséért. Templomunk belső végleges bútorzatának elkészítése, valamint a templom körüli környezet végső elrendezése ezután következik. Ezeknek a munkáknak az elvégzésében egyházközségünk gondnokai, keblitanácsosaink és segítőkész híveink élen járnak. Pál János lelkésztársammal ketten szolgálunk jelenleg a gyülekezetben. Az irodai szolgálat végzése és a templomi vallásoktatás mellett a város több tanintézményében tartunk vallásórákat. Templomunkban – a Bolyai térihez hasonlóan – kiállításokat, könyvbemutatókat, úgy-

nevezett „Csütörtöki Társalgókat” szervezünk a Böződi György teremben. Balázs Ferenc ifjúsági termünk a vallásóráknak, ifjúsági egyleti összejöveteleknek, gyermek táncháznak és játszóháznak ad otthont. A templomlátogatás jónak mondható, bár a lélekszámhoz viszonyítva még jobb kellene legyen. Vasárnaponként átlagosan 100–150 lélek vesz részt az istentiszteleteken.

Nagy László főjegyző, korábbi esperes lemondott ez utóbbi tisztségéről, elkerülvén a – többek szerint indokolatlan, illetve összeférhetetlen – halmozást. A február végi választások óta te vagy a marosi egyházkör esperese. Mivel lett több a munkád, életed?

Gyermekkorom óta tulajdonképpen benne élek a marosi egyházkörben. Örömmel, várakozással és bevalom, hogy időnként egy kis szorongással kezdtem el ezt az új tevékenységet. Egy szép, tisztességgel és jó szándékkal végzett munkát vettünk át az egyházkör leköszönő vezetőitől. Az újonnan megválasztott tisztségviselő társaimmal, Váradi Imre felügyelőgondnokkal, Sándor Szilárd közügyigazgatóval, valamint a teljes mandátumukat kitöltő Nagy Zsigmond felügyelőgondnokkal és Varga Sándor körüli jegyzőkkel szeretnénk jó munkát végezni a következő két esztendőben is.

Eddigi lelkészségem során igyekeztem minden lelkésztársammal jó kapcsolatban lenni, és ezután is erre fogok törekedni. Úgy érzem, hogy a hívekkel is jó kapcsolatot ápolok, mind a saját, mind az egyházkör többi egy-

folytatás a 12. oldalon

Otthon a marosi egyházkörben

folytatás a 11. oldalról

házközségében. Korábban négy évig köri jegyző voltam, és nagyon sok tevékeny, egyházszerető hívünket ismerhettem meg a különböző egyházközségeinkben, a legkisebektől a legnagyobbakig. Az ez évi esperesi vizsgálószerkesztés kiállítások ebben a véleményemben még inkább meg erősítettek.

Milyen tervekkel vállaltad az esperességet?

Úgy éreztem, hogy ez a kétéves csonka ciklus jó lehetőség arra, hogy kipróbáljam magam ebben a szerepkörben is. Remélem, hogy segítségére lehetek egyházkörünknek és egyházközségeinknek. Nemrég lezajlott köri közgyűlésünkön a jelentésemben e két év szolgáltatásának szentírásbeli vezérfonalát a Filippibeliekhez írt levél 2. részének 2. és 3. verseiben találtam meg: „Akkor tegyék teljessé örömet azzal, hogy ugyanazt akarjátok: ugyanaz a szeretet legyen bennetek, egyet akarva ugyanarra törekedjétek. Semmit se tegyetek önzésből, se hiú dicsőségvágyból, hanem alázattal különbnek tartásotok egymást magatoknál...” Ezt a közösségi szellemiséget szeretném megvalósítani, ahol alázattal különbnek tudjuk tartani egymást, a közösséget önmagunknál.

Mi az unitárius egyház legfontosabb problémája napjainkban?

Az unitárius egyháznak szembe kell néznie a XXI. század kihívásaival. Az elvilágiasodás és a globalizáció romboló hatásai közepette kell megőriznünk és felmutatnunk a hagyományos unitárius értékeket. Meg kell nyernünk az ifjúságot a jövő egyháza számára. A külső építkezések mellett, amelyekben szép megvalósításokat ért el egyházunk az elmúlt évtizedekben, egyre inkább oda kell figyelni a belső, lelki építkezésre. Meg kell erősíteni a nagy lélekszámú egyházközségeket, hogy minél sokrétűbb és hatásosabb tevékenységet tudjunk kifejteni, hiszen a nagyobb városokban híveink nagy részét egyáltalán nem, vagy csak nagyon ritkán tudjuk megszólítani. Emellett azonban kis lélekszámú, de nagy történelmi múlttal rendelkező falusi gyülekezeteinkről sem mondhatunk le.

Az immár klasszikus záró kérdés: hogyan néz ki a jövő erdélyi magyar unitárius egyháza?

Én hiszek a jövő unitárius egyházában. A jelennél sokkal megpróbálabb történelmi korszakokban is helyt állt és megmaradt egyházunk. A lélekszámbeli fogyatkozás ellenére is lesz jövőnk, mert tiszta és ésszerű hitelveink vannak. Ezeket a hitelveinket kell még vonzóbb formában felmutatnunk korunk és a jövő emberének. Ehhez adjon mindannyiunknak hitet, erőt és szeretetteljes szolgálatot a mi gondviselő egy Istenünk, és a fentebb idézett Pál apostoli intés legyen valóságga életünkben!

Nagyvilág

Hittani Kongregáció (Róma): A „legsúlyosabb bűncselekményekre vonatkozó jogszabályok” módosítása
A dokumentum utal azokra a bűncselekményekre, amelyeket az egyház rendkívül súlyosnak ítél meg, és amelyek elbírálása ezért a Hittani Kongregáció Bíróságának hatáskörébe tartozik. A szexuális visszaélésen túl a hit, az Oltáriszentség, a bűnbánat szentsége és az egyházi rend ellen elkövetett bűntettekről van szó. A súlyos bűncselekmények, amelyekre az eljárási rend utalt, az egyház életének központi valóságait érintik, azokat a szexuális visszaéléseket is, amelyeket egyházi személy követ el kiskorú ellen. Az eddigi tíz év helyett a büntett elévülését húsz évre emelték. A kiskorúakkal egy szintre helyezték a szellemileg korlátozott személyeket az ellenük elkövetett bűncselekmény megítélésében. Bevezették a bűncselekmények új kategóriáját, a pedopornográfiát. Súlyos büntettnék minősül a következő meghatározás szerint: „14 éven aluli kiskorúak pornográf képének bármilyen módon és eszközzel történő megszerzése, birtoklása vagy terjesztése egy pap által. (Magyar Kurír)

Az argentin szenátus igent mondott az egyneműek házasságára
Az egyházak együttes tiltakozása ellenére maratoni ülés – 14 órás vita – után az argentin szenátus 33 igen, 27 nem szavazattal és 3 tartózkodás mellett elfogadta az eddig érvényben lévő törvény megváltoztatását, így lehetővé válik az egynemű párok házasságkötése. Latin-Amerikában Argentína az egyetlen ország, ahol ez megengedett. (Magyar Kurír)

Számúzták a vallási szimbólumokat a vb-ről
Még a labdarúgó világbajnokság küszöbén a FIFA megtiltotta a játékosoknak a vallási és politikai szimbólumok használatát a pályákon, és nem engedélyezte a hitet kifejező gesztusokat sem. Kaká, a brazil válogatott középpályása a 2007-es bajnokok ligája döntőjének lefújása utáni pillanatokban levette mezét, s megmutatta az alatta levő pótlóját, amelyen az „I Belong to Jesus” („Jézushoz tartozom”) felirat volt olvasható. A brazil csapatot a FIFA tavaly azért marasztalta el és büntette meg, mert egy győztes meccs után közösen és hangosan mondtak el egy imát. A FIFA rendelkezése egyáltalán nem talált tetszésre a játékosok körében, de edzőik kérésére kötelesek voltak tartani magukat a szabályokhoz. (igen.hu)

Imádsággal fizethetnek italukért a vendégek egy zágrábi kávéházban
Mindez a horvát főváros Jarun városrészben lévő Jedro (Vitorla) nevű kávéházban történik, amely közvetlenül a Sveti duh (Szentlélek) plébániához tartozó templom mellett található. Itt egy café latte csupán három Miatyánkba kerül, a kóla viszont drágább: azért öt Üdvözlégy Máriával kell „fizetniük” a szomjas híveknek. A kávéház ötlete papnövendékektől származik, akik a szentmise után szerettek volna egy kicsit még együtt maradni. Az első „vallásos” horvát kávéházban – ahol az alkohol és a cigaretta tiltott termék – négy-öt önkéntes pincér dolgozik, a hely üzemeltetésének költségeit rendszeres támogatók és a plébánia állja. (igen.hu)

• összeállította KBZ •

Nem hagytuk szó nélkül

Régi álma valósult meg a székelykeresztúri unitáriusoknak, amikor tavaly ősszel, hosszú és megpróbáló munka után, sikerült felavatni a gyülekezeti házat. Bő fél év elteltével el kell mondanunk, hogy ez lett a gyülekeztünk új központja, hiszen számtalan rendezvénynek, találkozóknak, gyűlésnek adott már helyet, itt működik az irodaszolgálat és a vendégszoba, az egyházközség életének szerteágazó szálai itt futnak össze.

A több száz éves épület szívében van egy terem, amely most már „kincseskamrának” is nevezhető. A gyülekezeti házban korszerűen, számítógéppel, világhálós elérhetőséggel, polcokkal és szekrényekkel felszerelt helyet kapott a levéltár és a könyvtár.

Amikor az *Unitárius Közlöny* júniusi számában Molnár B. Lehel tollából megjelent a *Ne hagyjuk szó nélkül!* című írás, itt már javában folyt a levéltár-rendezés munkája.

A székelykeresztúri egyházkör és egyházközség levéltárainak hosszú ideig hanyatott sorsa volt, az iratok padláson, dobozokban vagy szabadon, rendetlenül álltak évtizedeken keresztül. 2001-ben Szombatfalvi József lelkész kezdeményezésére az iratokat az Unitárius Gimnázium diákjainak segítségével többé-kevésbé évek szerint rendezték, és a templom oldalához hozzáépített kis raktárban helyezték el, s ezáltal az elsődleges mentést elvégezték. Bár tovább nem károsodtak, a régi szekrényekben tárolt, összekötözött iratok nem voltak hozzáférhetőek, kutatásuk nagyon nehézkes volt.

Néhány héttel a gyülekezeti ház felavatása után az ifjúsági egyesület segítségével átköltöztettük a levéltár és könyvtár teljes anyagát új, méltó helyére. Az első, gyors rendezés során a dobozokból az iratok a polcokra és a szekrényekbe kerültek.

Idén tavasszal nekifogtam az iratokat rendbe rakni, hozzáférhetővé, kutathatóvá tenni. A munka első fázisában a legértékesebb jegyzőkönyveket, iktatókat, leltári könyveket és pénztári naplókat szétválogattam, és külön irattári polcokon csoportosítottam.

A következő lépés az iratok rendezése volt. Székelykeresztúr hosszú éveken keresztül esperesi székhely volt. Ugyanakkor más gyülekezetekből is begyűltek az esperesi iratok, így hatalmas anyag gyűlt fel. A tíz és fél folyóméter irat közel 160 évet ölel fel. Az évenként összekötött dossziékat rendre szétbontottam, megtisztítottam a portól, törmeléktől, egérpiszoktól és a régi iratkapcsoktól. Az összefogott iratokat palliumba (kétrét túrt nagyobb fehér papírba – „köpönyegbe”) tettem, és kiegyenesítve évenként rendeztem. Különválogattam az egyházközségi és egyházköri iratokat. Az óriási munkában segítséget nyújtottak a Berde Mózes Unitárius Gimnázium diákjai és az ifjúsági egyesület tagjai. A rendezett dokumentumokat különleges, semleges kémhatású levéltári dobozokba helyeztük el, évenként csoportosítva. Körülbelül 8000 ívpapírt használtunk palliumként, és megközelítőleg 140 dobozt töltöttünk meg. Az iratok most már rendben, jól láthatóan, felirattal ellátott dobozokban állnak.

A rendezési munka különálló mozzanata volt a könyvek felleltározása. A több mint 650 darabból álló gyűjtemény nagy része teológiai tanulmány, prédikációs kötet, imakönyv és folyóirat. Kategorizálva számítógépbe vezettük a könyvek címét, szerzőjét, és a polcokon rendben elhelyeztük.

Ugyanakkor megtettük az első lépéseket a modern kutathatóság irányában, és az öt legrégebbi vizitációs jegyzőkönyvet oldalanként lefényképeztük és digitalizáltuk.

Az iratok történeti értéke vitathatatlan. Egyháztörté-

Mikó Ferenc

folytatás a 14. oldalon

Hibaigazítás

Júliusi lapszámunk 11. oldalán az *Aki templomépítő volt* című megemlékező cikk alcíme – és ebben a szép-
emlékű gondnok neve – sajnálatosan kimaradt. Pálffy Tamás Szabolcs méltató írása **id. György Incének**, a
Marosszentgyörgyi Unitárius Egyházközség tiszteletbeli gondnokának állított emléket.

Olvasóink és az Érintettek elnézését kérjük.

Nem hagytuk szó nélkül

folytatás a 13. oldalról

neti szempontból mindenképp, hiszen minden egyház-köztség évi esperesi levelezése megtalálható itt, valamint szinte hiánytalanul megvannak a vizsgálószerkesztői jegyzőkönyvek kétszázötven évre visszamenőleg. Ugyanakkor a családtörténeti szempont sem elhanyagolható (a környék gyülekezeteiből származó diákok az iratok rendezése közben nagy örömeikre többször láthatták felmenőik, őseik nevét a nyilvántartókban). És nem utolsósorban korukból adódólag is nagyon értékesek. Esperesi vizsgálószerkesztői jegyzőkönyveket őrzünk levéltárunkban 1715-től kezdődően, valamint értékes, 17–18. századi kéziratok passiókat; 16. századi könyvritkaságokat, valamint

Enyedi György nevezetes *Explicationes*ének egy példányával is büszkélkedhetünk.

A munkának még nincs vége. Lehet, hogy sosem is lesz, hiszen tökéletes rend nincs. De mi igyekszünk ezeket a könyveket, iratokat rendbe szedni, és megőrizni, hogy láthassuk, milyen gazdag unitárius múltunk volt, és ezáltal kötelességnek is érezzük a jövőbeni építkezést, fejlődést.

Ezúton szeretném hálámat kifejezni Molnár B. Lelhel levéltárosnak, aki útmutatásaival irányított, valamint minden diáknak és ifjúsági egyletesnek, aki részt vett ebben a nagy munkában, és segített, hogy ne hagyjuk szó és cselekedet nélkül szemünk előtt elsüllyedni a történelmünket.

Harmóniasarok

Az Édenkert elvesztése

Képzeld el magunkat, a 21. századi embert, az édenkerti történetben. Figyeljük csak meg, mennyire beillünk a Biblia lapjaira.

Ott állunk az Édenkert fái alatt, érezve a biztonságot, amivel Isten gondviselése körülvesz minket. Mindenünk megvan, és ebben a tökéletes harmóniában nem vagyunk egyedül, mert velünk van a Társunk, akit Isten mellénk rendelt.

Ez az Édenkert: sok lehetőség és szépség, a négy ágra szakadt folyó, béke és nyugalom. Egyetlen tiltás hangzik el. Egyetlen tiltás, és hiába minden tökéletesség, érték! Az egyetlen tiltás mindent eltakar, minden értékét veszíti, és az új, a más élményének megszerzése kerül a legfontosabb helyre. Mi pedig megbűvölten neki engedelmességek.

A tiltott fa gyümölcséből evés „okossá” tesz, rádöbbsz saját meztelenségünkre, valami belőlünk feltárla a világ előtt, és szégyenlősen megpróbáljuk eltakarni.

A történet visszafordíthatatlan. A büntetés kegyetlen: az Édenkert elhagyása és egy nehéz, új élet kezdete. A kapu csak kifelé nyílik. Viszsaút nincs, és teljesen magunk mögött marad a tökéletes állapot.

Ott állunk kivette, magunkra maradtan. Előttünk az ismeret-

len új világ, vállunkon és lelkünkben a büntetés súlya. Álmainkban még gyakran megjelenik az Édenkert békéje, és miközben fájdalommal szüljük gyermekeinket, és fáradtsággal éljük hétköznapijainkat, magunkban még sokszor elsiratjuk a tökéletesség állapotát. Választás csak kettő van: feladjuk vagy belevágunk.

Ugye rájöttél kedves Olvasó, hogy mindannyiunk számára létezik vagy létezett egy Édenkert. Volt lehetőségünk megismerni ezt az állapotot. Persze személyenként változik, hogy kinek mennyi ideig tartott vagy tart, és egyénenként változik, hogy ki mit tud kezdeni önmagával és életével az Édenkertből kitoloncolva.

Te most hol tartasz?

Ha még bent vagy, jól gondold végig, hogy mire vállalkozol, mennyire engedsz a csábításnak? Mert a tiltás nagy megpróbáltatás, és a kígyó mindig feltűnik. Az emberek nagy része elbukik, és előbb vagy utóbb ott találja magát kivette az Édenkertből.

Ha meg éppen a kapuban állsz, lebénulva a más élet kezdetének nehézségétől, ne feledd: csak két választás lehetséges. Feladod, és teljesen felemészted a múlt siratása, amíg végleg összehullsz a halált választva. Vagy belevágsz, próbálva elfeledni,

hogy egykor más volt, és figyelj a jelenre. Átragyog még lelkesen az éden fénye, vidd magaddal és őrizd.

Ha már rég elhagytad az Édent, akkor komoly tapasztalatokkal rendelkezel. Már tudod, hogy mi a legbiztosabb módja a túlélésnek, és mesélni tudsz az Édenkerten kívüli állapotról. Ne sajnáld megosztani tapasztalataid embertársaidal. Egy mástól sokat tanulhatunk.

Tudósok, szakemberek mondogatják, hogy az emberi fejlődés és önmegvalósítás az Édenkertből való kizárással kezdődött. Igaz, hogy azóta a kígyó átkozott, hasán jár és port eszik, a nő fájdalommal szüli gyermekét és vágyakozik férje után, a férfi pedig fáradtsággal éli életét, és arca verítékével eszi kenyerét.

De aki nem adja fel, az belevág, és aki belevág, az talpra állhat, és aki talpra áll, az a lelkében őrzött fényekből újraépítheti életének új édenkertet. Emlékeinek és hitének gyakran csuszatorony-omladéknak tűnő elemeiből.

Néha még álmodhatunk az elvesztett tökéletesség állapotáról, de tudnunk kell, álmainkat nem mi irányítjuk. De lehet merni és akarni a jobb életet, és valóságot szülni belőlük. Engedjük megtapasztalni, hogy az Úr gyakran kitekint az Édenkerten kívüliekre is. Talán itt közelebb van hozzánk.

Ferenczi Enikő

Az *Unitárius Közlöny* szerkesztősége tisztelettel köszöni a Marosvásárhely-Bolyai téri egyházközség két tagjának, **Ferencz Gyulának** és **Darkó Bélának** a 100–100 lejes támogatását lapunk működtetéséhez. Isten fizesse meg kamatostól!

Visszhangok

Harangrepedés

Ahol lehetett, mindig megnéztem a harangokat. Ha a verő és a perem találkozásánál a koptatás nagy volt, akkor tudvalevő dolog, hogy törés (repedés) keletkezik-következik. Távol legyen a feltételezés, hogy „szaki” vagyok, de azt tudtam, hogy amikor kaszát verni tanított Édesapám, a kalapács és az üllő tökéletes „harmóniáját” mindig hangsúlyozta. Ha túl erős az acél, amelyből e két eszköz készült, akkor vagy szétperceg valamelyik, vagy behorpad a másik. Ilyenkor a kaszaél vagy „meglebben” vagy beszakadozik, és így a munkára alkalmatlan.

Valamikor 1986 őszén a szentháromság-kisadorjáni egyházközségben – Balácsi László és Balázs Tamás között – Máthé Ödön beszolgáló lelkész fogadott kellő nyegleséggel. Valamiért ragaszkodtam hozzá, hogy a harangokat látni akarom. A lelkész nem volt hajlandó felkísérni a dombra, és a gondnokkal néztem meg a haranglábat. A gondnok egy megtermett fiatal mészárosmester volt. Megvárta a harangláb alatt, én pedig megjegyeztem, hogy a harangok (különösen az egyik) nagyon megkopotak, és el fognak repedni. Elrendeltem, hogy sürgősen meg kell fordítani, hogy a harangnyelv ne mindig azt

a pontot üsse! A gondnok tudomásvétellel bólintott. A dolgot említettem a „beszolgáló” atyánkfiának, rajta is láttam azonban, hogy a parókia kertjének termése inkább foglalkoztatja, mint a harang.

Nagyon kevés idő telt, el és jött a megrázó hír, hogy a szentháromsági gondnok mészárló bárdjával agyonvágta feleségét, majd önmagával is végzett. A sors ironiája, hogy „megérzésem”, „ráérzésem” bejött. A halottaknak kijáró harangozás alatt az általam megjegyzett harang elrepedt. Nincsen adottságom jövőt látni, táltos sem vagyok. Szavaim igazát azonban jegyzőkönyv hitelesíti. Megéreztem, hogy a gondnoknak máshol jár az esze, de a nagy tragédiát nem sejtettem, pedig már benne lehetett a levegőben. Furcsa volt a nézése. Jó lett volna, ha valaki „belát” a szemgolyók mögé, és elfordítja a repedésre ítéltetett lelkét jó irányba.

Isten tudja, hány harangunk nyelve ver félre, és repedés veszélye sejteti magát fent a tornyokban vagy lent a parókiákon, vagy a hiveink háza táján – olyanok, amelyek nem ércből valók de nagyon sérülékenyek lehetnek. Óvjon az Isten a harangjaink elrepedésétől, de még jobban a tudathasadástól, az értelem megbomlásától.

Figyeljük... nézzük egymást, segítsünk megelőzni a repedést. Én hiszem, hogy vannak „előjelek”, van megérzés, ráérzés...

Farkas Dénes

Ezeríziglen

A „jó pap holtig tanul” – mondja a közmondás. Némelyek még hozzátesszik: „Mégis tudatlanul hal meg.” Mindkét mondás igazságot szól. A jó pap ugyanis az előre megírt prédikációt meg is tanulja – mint a színész a maga szerepét –, s aztán a templomban vagy más szolgálati helyen hallgatóságának előadja. Honnan meríti a lelkész beszédeinek, imáinak tárgyát? A Bibliából, az irodalomból, történelemből, művészetekből, természetből, magából az életből – és bárhol, ahol olyan mondanivalót talál, amellyel Isten dicsőségét s hívei lelki épülését szolgálhatja. Ma már nincsenek polihisztorok, mindenhez egyformán értő emberek. Nemcsak a pap, de mindenki „tudatlanul” hal meg, ha erre gondolunk.

A Zsoltárok könyvét olvasva több helyen is találkoztam azzal a kifejezéssel, hogy Isten letekint a mennyből a földre, az emberekre. Isten „lakhelyét” az emberek a történelem folyamán nagyon sokféle jelölték meg. Pál apostol szerint mindenütt jelen van: „Benne élünk, mozgunk és vagyunk”. (ApCsel 17,28). Jézus a „mennyekebe” helyezi, de a „menyhet” az emberbe. A „mennyország” egy szellemi, lelki magasság. Ebből a szellemi, lelki magasságból tekint le Isten az emberekre, s ítélkezik felettünk szellemi-lelki értékek szerint. Ez a bibliai, evangéliumi és egyben népi hit ihleti meg Tamási Áront egyik elbeszélésének megírásában. Címe: *A figyelő ég alatt*. A távoli múltból ez alkalommal ennek a történetnek tanulsága visszhangzik bennem.

Eszerint egy nyugdíjas és magányos öregember, akinek a világon

senkije sincsen, igen megkedveli az állatokat. Falun lakik, a természet közvetlen közelében. Egy alkalommal kint bolyong az erdőben, és véletlenül rátalál egy törött lábú róka-kölyökre. A rókafut megfogja és hazaviszi – meggyógyítja és megszelídíti. S ez a meggyógyított és megszelídített vadállat igen hálás marad az öregembernek, ami nagyon meghatja a mi emberünket. Íme egy, az ember által vadnak, gonosznak és ravasznak nevezett állat hálás iránta – olyan érzést táplál, amit ő az emberek részéről sohasem tapasztalt. Az öregember ezek után mindenféle szelíd és vad állatot gyűjt maga köré, s azokkal töltögeti napjait. Egy tavasszal észreveszi, hogy kertjében cinkeparók ke-

Lőrinczi Károly

folytatás a 16. oldalon

Ezeríziglen

folytatás a 15. oldalról

resik a fészekrakáshoz alkalmas odúkat. Nosza, készít is egy kalitkát, mégpedig egy olyan nagyot, hogy tizenkét pár rakhat bele fészket, s a kalitkát egy nagy körtefára akasztja. Alig telik el néhány nap, s a kalitka minden rekesze megtalálja boldog lakóját. A tizenkét cinegepár örömmel és nagy igyekezettel hordja a fészket. Egy viharra álló napon azonban furcsa dologra lesz figyelmes az öreg: a körtefával szomszédos diófára gyülekezni kezdenek a sűrű verebek. Nagy csapat veréb gyűl össze, s végül mint egy fergeget, rátámadnak a cinegék hajlékára, s

hosszú verekedés után ők foglalják el. Közben kitör a vihar. Sötét felhők úsznak az égen, csapkod a zápor, cikáznak a villámok. Zúg, recseg és ropog minden. Egyszer csak nagy fényesség, irtózatossá dörgés, s a villám a nagy körtefába csap bele, s a cinegeházat bitorló verebeket porrá égeti. Az író az öregembernek ezeket a szavakat adja befejezésül ajkára: „Olyan szagot éreztem, mint amikor tollat öntenek a tűzbe, s mint mikor gyenge húst emészt a láng. Reszkettem egész testemben, s azt gondoltam illő rettenettel magamban, miközben zúgott a béborult lég, hogy mindnyájan a földön élünk, de a figyelő ég alatt”. Az író mondanivalója nagyon világos – mégis hadd fűz-

zünk hozzá egy gondolatot. Gyakran vagyunk tanúi annak, hogy a bűnösök tettei büntetlenül maradnak. Nem csoda hát, hogy sokan így keseregnek: hát érdemes jónak, igaznak, hűségeseknek lenni? Lám a csalóknak, hazugoknak és gonoszoknak jobban megy sora. A Zsoltárok könyve (14,53), valamint az író is arra kíván figyelmeztetni, hogy az Isten ezeríziglen irgalmas ugyan, de a bűnt büntetlenül nem hagyja. Mert Ő figyel, lát mindeneket. Ma is, holnap is megbocsát, de lehet, hogy holnapután ítéletet tart a bűnösök felett. Jól mondja Tamási Áron – aki joggal nevezhető „a lélek mérnökének” –, „mindnyájan a földön élünk, de a figyelő ég alatt”.

nők világa

A Kolozsvári Unitárius Nőszövetség legidősebb tagja, Ajtay Józsefné Balázs Rózsika néni július 14-én töltötte be századik életévét. Szeretnénk ezúton is minden jót kívánni neki és családjának! A családi ünnepen huszonkét közeli és távoli rokon köszöntötte Erdély három helységéből és Magyarországról. Hozzájuk csatlakozik nőszövetségünk tagsága is. Életútjáról faggattuk ezelőtt három évvel, a részletes interjú a Nők Világa 2007-es húsvéti számában jelent meg. Ebből készítettünk most köszöntésére egy rövidített változatot, hogy ismertessük meg Olvasóinkkal is ezt a nem mindennapi életutat, amely felöleli a viharos század emberpróbáló korszakát. Álljon itt vallomása egy hosszú életről! Nőszövetségünk tagjai tiszta szívből kívánják, hogy még sok éven át élvezhesse gyermekei, unokái, dédunokái szeretetét!

Életsorsok

Egy évszázad a mérlegen

1910. július 14-én születtem Recsenyédén, Balázs János kántortanító és Imecs Katalin házasságából, első gyermekként. Rövidesen következett Albert, majd János öcsém. Kis családuk boldog életét megszakította az első világháború, Édesapámat behívták katonának, a galíciai frontra került, ahol gerinclövést kapott, a máramarosi kórházban kezelték, ott halt meg 1915-ben. Édesanyám három kicsi gyermekkel maradt özvegyen. Hogy nehéz helyzetében segítsék, áldott emlékeztető keresztapám, a gyermektelen Pál Ferenc oklándi es-

peres és felesége, Imets Róza vett magához, és nevelt fel sok-sok szeretettel. Édesanyám a két fiával hazaköltözött Vargyasra, ott nevelte fel őket. Mindketten leérettségiztek a Székelykeresztúri Unitárius Gimnáziumban.

Én Oklándon jártam elemi iskolába, majd négy osztályt végeztem Székelyudvarhelyen, azután Kolozsvárra jöttem, ahol két évet töltöttem az ipariskolában, itt fehérnemű-szabászatot és ágynemű-készítést tanultunk, megismerkedtünk a varrógéppel, szabásminták szerkesztésével. Emellett a román nyelvet is tanultuk, ami nekem nagyon nehezen ment... Ez alatt az idő alatt az Unitárius Leányotthonban laktam, két szép évet töltöttem itt 1925–27-ben. Az otthon igazgatónője akkor Kovács Margit, a nevelőnő Sigmond Ilona volt.

Nevelőapám nagyon vágyott unokákra, így én nagyon korán – 20 évesen – férjhez mentem Ajtay József ravai kántortanítóhoz, aki a fiatalon elhunyt Ajtay János homoródalmási lelkész és Kisgyörgy Anna ötödik gyermeke volt. A papi családok általában ismerték egymást, így nevelőapám is jól ismerte a nyolc gyermeket nehéz körülmények között nevelő papot és családját, mi gyermekek is ismertük egymást. Férjem kántortanítói képesítést szerzett.

Anyósom nagyon kedves, szerény, jámbor asszony volt, buzgó munkása az akkoriban megalakult Nőszövetségnek. Csak jót mondhatok róla, mindenkinek igyekezett segíteni, gyermekeit meleg szeretettel, de megfelelő szigorral nevelte. Fiai „tyúkanyónak” nevezték, mert olyan jól összetartotta a családot.

Házasságkötésünk után eleinte vándoréletet éltünk, Szentgericén kezdtük, majd Ravába kerültünk, ott született Feri fiam 1932-ben, majd Székelyszentmihályban tanított, ott született Rózsa leányom 1934-ben. Nagyon szerettem az ottani népet, egyházszerető, áldozatkész emberek voltak, akik a hozzájuk jó szóval közeledőket szívükbe zárták és mindenben segítettek. 1939-ben Ko-

lozsvára költöztünk, ahol a férjemet kinevezték az akkori Unitárius Elemi Leányiskola igazgatójának és kántornak. 1940-ben bevezették a koedukációs rendszert, és egyesítették a lány- és fiúiskolát. Kolozsváron sok nehézség várt, két kisgyermekünkkel nem tudtunk beköltözni a szolgálati lakásba, mert a nyugdíjba vonult igazgató nem akart kiköltözni, az egyházközség gondnoka sokat segített nekünk a probléma megoldásában. 1941-ben megszületett Magdi leányunk, aki sajnos az akkor gyógyíthatatlan cirózisban betegedett meg, és legnagyobb bánatunkra 1948-ban eltemettük, ez életem nagy tragédiája, mely mind a mai napig gyógyíthatatlan seb a szívemen.

Kolozsváron akkor nagyon mozgalmas és szép nőszövetségi munka folyt, érdekes előadásokat hallhattunk az összejöveteleken, de ami a legjobban megmaradt az emlékezetemben, azok a közösen szervezett munkák voltak. Nagyon szép karácsonyfa-ünnepeket szerveztünk, a szegényebb gyerekeknek komoly ajándékokat készítettünk. Az áldott emlékű Csifó Salamonné Ilonka néni és Ehrenwert Sáríka titkárnő jóvoltából ismertük a szegény családok helyzetét, végszámba vásároltak meg anyagokat s abból szabtuk-varrtuk az arra rászoruló gyermekeknek

a legszükségesebb ruhaneműt. Mikóné Aranka néni és Kauntzné Ella néni előteremtették az anyagiakat, például az akkori Dermata cipőgyár tulajdonosai új gyermekcipőket adtak a szükséges méretekben. Azokban a nehéz, háborús években legfontosabb teendőnknek a gyermekek védelmét és tanulási lehetőségeik biztosítását tartottuk.

Azután súlyosbodtak a háborús megpróbáltatások. 1944 tavaszán – húsvét után – az iskolával együtt kiköltöztettek Kidébe, ott éltük át a kolozsvári nagy bombázást és a front átvonulását. Az iskolában voltunk elszállásolva, a falu lelkésze – Fülöp Elemér – nagyon kedves volt, sokat segített nekünk. Aztán férjemet behívták katonának, hadifogságba került, s én a három gyermekkel Kolozsváron tengődtem. Sajnos, ebben az időben nem sok segítséget kaptam egyházunktól. Férjem 1947-ben került haza, 40 kilóra fogyva... Nagyon nehéz időket éltünk át, de Isten segítségével felneveltük gyermekeinket, megérhettük unokáink születését... 1977-ben maradtam özvegyen, azóta fogyatkozó erővel szeretett gyermekemmel élek, amíg Isten napokat ad.

közreadja: Zsakó Erzsébet

ifjúsági oldal

Együtt az emberiség önkereső útján

Nyári egyházi gyermektáborok

Az Erdélyi Unitárius Egyház és az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet közös szervezésében az *Unitárius gyermek- és szórványtáborok* 17. kiírásának keretében három táborot szerveztünk, összesen 218 gyermek számára. Tehát annak ellenére, hogy az idej központi költségvetés az elmúlt évek költségtakarékos táboroztatásaihoz képest is jóval költségtakarékosabb táborozások megszervezését kérte, sikerült az idén tovább fokozni a táborban részesített gyermekek számát és a foglalkozás minőségét. Ennek lehetőségéért – a később említésre kerülők mellett – köszönettel tartozunk a Romániai OTP Banknak és Hargita Megye Tanácsának, akik pályázatok útján anyagi támogatásban részesítettek.

Toborzás

A korábbi tapasztalatokra építve az idej előszervezés két vonatkozásban eltért a korábbiaktól. Minden egyházközség szabadon küldhetett a célcsoportnak megfelelő gyerekeket (tehát nem volt köri és onnan egyházközségi helyleosztás). A tábori helyekre a bejelentkezést ténylegesen előleg befizetése sorrendjében rögzítettük a részvételi szándékot. Minden táborban 100 lej volt a résztvevői hozzájárulás. Ugyanakkor a toborzást a tömegmédiá bevonásával is végezzük. Ezzel kettős célunk volt, mindkettőt teljesültnek látjuk. Egyfelől el szerettünk volna

érni azokból a gyermekekből is, akiknek családja nem áll rendszeres kapcsolatban a helyi lelkésszel. Célunk ezeknek a gyerekeknek a megtalálása és unitárius identitásuk megerősítése is. Másfelől szerettünk volna realitásabb képet kapni a tényleges igényekről. Hirdetésünket megjelentettük minden erdélyi magyar regionális újságban és számos fontosabb internetes portálon. Köszönjük itt a mediareferens, Sándor Krisztina segítségét. A hirdetésekre nagyszámú érdeklő jelentkezett más felekezetekhez tartozó családok részéről is. Az idén sajnos más felekezetűeket csak kis számban tudtunk fogadni, de a hirdetés által hasznos előtudást kaptunk arra nézve, hogy milyen lehetőségek vannak a kezünkben a jövőre nézve. Ha az idej nagyon kedvezményes táborozó helyeinket meg tudjuk tartani, és hasonlókat találni, megerősítő egyházi hozzájárulás nélkül is ki tudjuk gazdálkodni azt, hogy több táborot hirdessünk, és ezekbe bevonjunk más felekezetű gyermekeket is. Ezzel nemcsak ahhoz a vízióhoz kerülnénk közelebb, hogy a mi Egyházunk váljon Erdély legjobb táboroztató egyházává, hanem arról is meg vagyunk győződve, hogy a más felekezetű gyere-

Czire Szabolcs és Gergely Noémi

folytatás a 18. oldalon

Együtt...

folytatás a 17. oldalról

rekek bevonása – ha korábban nem is – a középiskoláink toborzása és a vegyes házasságok alkalmával mindenképpen „megtérül” egyházunk számára. De mindezekelőtt az a fontos, hogy szolgálatunkat, küldetésünket szélesebb körben is teljesíthetjük.

Régi és új helyszínek

Az Aranyos menti Várfalva mint tábori helyszín – hála a helyi viszonyoknak és a gondnok, Kolozsi Ernő példás hozzáállásának – az idén is adottságként volt kezelhető. Itt két tábort szerveztünk. Az elsőre július 5–11. között került sor 59 gyermek részvételével. A fő táborvezetőnk Rácz Mária kolozsvári segédlelkész volt, akinek a csapat többi tagjával együtt ezúton is köszönetet mondunk. A másodikra július 19–25. között került sor, 95 gyerek részvételével. Tekintettel arra, hogy az üres parókiát is rendelkezésünkre bocsátották, ahol újabb 30 szálláshelyet tudtunk létrehozni, úgy döntöttünk, hogy a Szindre tervezett tábort bevonjuk a várfalviba. A Szindre

tervezett táborba 14 magyarországi árvízkárosult gyereket is vártunk Ónodról, akiket két kísérőjünkkel együtt szintén Várfalván táboroztattunk. A táborban való részvétel a magyarországi gyermekek számára ingyenes volt. A szervezési költségek rájuk eső részét az Erdélyi Unitárius Egyház segélyszervezeteként működő Gondviselés Segélyszervezet fedezte az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanáccsal, a Magyar Ifjúsági Tanáccsal és az Erdélyi Magyar Ifjakkal közös árvíz-segélyezési együttműködés keretéből. Az utaztatást a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Géberjén község önkormányzata támogatásként vállalta. Kovács Sándor polgármestert személyesen is köszönthettük a záró istentiszteleten. A fő táborvezetőnk Rácz Norbert kolozsvári belvárosi lelkész, ODFIE elnök volt, akinek a csapat többi tagjával együtt szintén köszönetet mondunk.

Nehézségünk volt a megfelelő székelyföldi helyszín megtalálásával. Lókod és Székelykeresztúr árfekvését nem tudtuk vállalni, és a tavalyi tapasztalatok Homoródalmással kapcsolatban is hasonló félelmeket ébresztettek. Az intenzív helyszíneresés meghozta eredményét. Sikerült az Oklándi Elhelyező Köz-

pont igazgatójával, Cseke Rozáliával egy kedvezményes megegyezésre jutni, aki nagy megértéssel és segítőkészkedéssel kínálta fel a Központot július első hetére. A tábor lejártával visszatekintve segítségé és egyházbarát hozzáállása minden előzetes elvárást felülmúlt. Oklándon 64 gyermek táborozott. A fő táborvezetőnk Fülöp Júlia gyakorló teológus, egyetemi lelkész volt, akít a csapat többi tagjával szintén illessen köszönet. Mindhárom táborban helyi és környékbeli gyerekek is vettek részt, nappali táborozási formában.

A táborok mindennapjai

Bevált gyakorlat, hogy az egyházi táboroknak van egy központi témája, amely mind az elméleti, mind a gyakorlati tevékenység rendező elveként szolgál. Ezzel együtt minden táborban figyelünk a megfelelő vallásos nevelésre is, a közös áhitatokra és vallási önazonosságot segítő hitértelmező alkalmakra, de mindenkor játszva tanítva a résztvevőket. Az idei központi téma az *emberiség fejlődése*, azaz válaszkérés arra, hogy milyen utat is tett meg az ember több ezer éves útja során önmaga keresésében. Minden nap egy-egy korszak szellemében szerveződött. Így volt törzsközösségi-nap, ókor-nap, középkor-nap, újkor-nap, jelenkor-nap és a közösen fűrkészített és tervezett jövő-nap. Bemutatásra kerültek az adott kor legfőbb jellemzői és legfontosabb felfedezései, kiemelten figyelve azokra, amelyek ma is meghatározói életünknek.

A tábor napjain a történelem bizonyos korait felelevenítve verődtünk törzsekbe, és utánoztuk az ősembert, versenyeztünk az istenek mellett az Olimpián, táncoltunk reneszánsz stílusban, hont foglaltunk kvízzel, és elképzeltük, milyen is lenne a jövő, ha továbbra is így fejlődik a világ. A nagy csapatok közösen harsogták az ég felé himnuszait vagy egyéb jól ismert, tábori dalokat akár egy tábortűz mellett, akár „simán”, spontánul, az oklándi ebédelő ajtaja előtt vagy várfalvi csűrben összeülve.

Ahogy a történelmen átveregődtünk, és láttuk, hogyan fejlődik az

ember, úgy fejlődünk mi is lassan barátokká, nagy családdá, egy közösséggé, akiknek fontos minden nap, ami eltelik, és a mának élve használják ki azt a kis időt, amit együtt tölthetnek. És mert minden közösség egyszer felbomlik, még a család is, azért az oklándi és várfalvi táborozók nem a búcsú keserűségével váltak el, hanem azzal az ígérettel, hogy hamarosan újra találkoznak. Az egész hét olyan sok apró csodából épült fel, hogy talán senki nem tudná megnevezni, mitől is volt különleges az a tábor, vagy melyik is volt a héten a kedvenc foglalkozása, pillanata. A tábor

egységében volt egyszeri és megismételhetetlen mindhárom alkalommal mind a gyerekeknek, akik egy kicsit felnőttek lehettek, mind a táborvezetőknek, akik egy kicsit ismét gyerekek. Jókedv, sírás, komolyság, önfeledtség, hangos éneklés és hahotázó nevetés, amit a tábor helyszíneinek falai még sokáig magukba zárnak. No meg a várfalvi templomkertben elásott időkapuszula. Azt hiszem mindennek bizonyítékául bőven elég ránézni azokra a gyerekekre, akik részt vettek a táborokban, hogy megérezhessük, mi is zajlott Oklándon és Várfalván, 2010 júliusában.

Érés – érettség – érettségi

„Tanuljatok, mert kifuttok az időből...”. „Nemsokára itt az érettségi...” – ezek a mindannyiunk által jól ismert mondatok. És valóban, május és június az a hónap, amikor a végzősök jóformán csak ezekkel a mondatokkal találkozhatnak. Elhíhetitek, tapasztalatból beszélek... Május elején felgyorsul az élet, és azon veszítetek észre magatokat, hogy a banketten iszogattok a tanárokkal, és nem tudjátok, hogyan is jutottatok el idáig, el sem hiszitek, hogy lejárt a sok szóbeli vizsga, a stressz, a ballagás, és már csak egy pár hét van az érettségiig.

Nekem szerencsém volt. Több egyetemista barátom van, és ők se-

gítettek, mégpedig jó tanácsokkal. „Vigyázz, mert elszalad az utolsó pár hét, ne azzal töltsd az osztálytársaidal való utolsó perceket, hogy a tanárok mondatain rágódsz.”

És annyira igazuk volt! Sokkal könnyebb és százszor szebb volt így „az utolsó száz méter”. A sok buli után persze le kellett ülni, ismételtetni még egy keveset, és aztán jött az a bizonyos, a rettegett, a nagybetűs *érettségi vizsga*... Na igen, hát kedves Jövendő Végzősök, ne higgyetek azoknak, akik meg akarnak rémíszteni, és el akarják hitetni veletek, hogy a vizsga olyan nagyon nehéz lesz! Persze benne van az, hogy

ettől függ a jövőd, meg hogy milyen egyetemre iratkozol..., de a vizsga a tudás mellett nagyban függ a szerencsétől is.

Ne idegeskedjete már most azon, mi lesz majd, ha megkezdődik az iskola. Rendszeres tanulással elérhető az, hogy a szórakozásra is maradjon időtök, és hogy az osztálytársaitokkal töltött utolsó perceket is igazán élvezni tudjátok.

Szóval ne izguljatok, csak tanulni kell egy keveset és mókázni – minél többet. De egyelőre csak élvezzétek a nyarat, pihenjete és kiránduljatek, na meg remélem, hogy találkozunk a színjátszón és a konferencián. További szép nyarat kívánok!

Kedei Orsolya

Hármas ünnep Bencében

„Az én gyermekeim az igazságban járnak” – az apostol szentírási öröme töltötte be előbb az alsóbencédi unitárius templomban együtt imádkozók lelkét, majd a falu központjában, az új játszótér körül összesereglettek arcát az avató, illetve a jubileumi, ötödik tábor záróünnepélyén. Végül meglepetés volt kézbe vennünk Bencéd első hivatalos szórólapját.

A sok kedves pillanat közül kiemelkedett az ajándékpóloba öltözött táborozók vonulása az istenházába, a felcsendülő angol és magyar nyelvű énekek, valamint a sok dicsé-

ret, ami mindkét helyszínen elhangzott. Hogy mennyire összeszokott közösség kovácsolódott a környezetvédelmi és angol tábor öt éve alatt, bizonyította: hosszasan együtt maradtak és beszélgettek a kultúrházban a hozzátartozók és támogatók.

Az a falu, amely nyárról nyárra ötven gyermeket tud befogadni, nincs előregedve – mondta Makkai-Ilkei Ildikó lelkész. A nagyszámú gyülekezet imádkozott, hogy a gyermekek, szüleik és tanítóik járassák egyéni és közösségi útjukat az anyanyelv, a hagyományok és a környezet meg-

becsülésének útján. A lelkesző erő kért számukra Istentől, hiszen tőlük (is) függ, meddig marad élhető világunk.

Akik az elmúlt napokban felpezdítették a falu életét, elénekelték a tábor indulóját, a kezdők és haladók bemutatták furulyaismereteiket, egyházi ifjúsági énekeket daloltak, és szavalatokkal is megajándékozták a résztvevőket. Megköszönve a megyei tanácstól és helyi önkormányzattól kapott játszótér és a közmunkázók szeretetét, a feledhetetlen tábori napokat.

Molnár Melinda

Forrás: *székelyhon.ro*

Újra bevetésen a keskenyutasok

Tusványosi fesztiválmisszió

A Keskeny Út fesztiválmissziós csapat a nyár és a nagy rendezvények beköszöntével megpróbál a nevének eleget tenni, vagyis hogy igazán missziós tevékenységet próbáljon végezni Erdély nyári nagy rendezvényein. Olvashatott a Kedves Olvasó a májusi számban rólunk. Egy beszámoló jelent meg, egy Szeged melletti kellemes helyen eltöltött hétvégéről. Mindazt, amit akkor ott elsajátítottunk, most igyekszünk gyakorlatba ültetni.

Helyszín: Tusványos, azaz a Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor.

Hogy a rendezvény teljes legyen, a zenei és a más sokszínű kínálat mellett az erdélyi történelmi egyházak is képviseltetik magukat, általunk, mint némi vallási igényeket kielégítő csoport.

Vallási igényt kielégíteni, figyelmet felkelteni, elgondolkodtatni, feltöltödni, megpihenni, elbeszélgetni, és más számos tevékenység várja a *Keskeny út* nevet viselő sátor betérőit.

Kínálatunk: minden reggel áhítattal kezdünk, majd kézműves, foglalkozással (bogozás, rajzolás, festés, agyagozás) folytatjuk, hogy a betérő ismét gyerek lehessen egy kis időre.

Ezek az alkalmak jó lehetőséget nyújtanak a beszélgetésekre. Létkérdéseket feszegető előadások várják nap mint nap az érdeklődőket. Az elmúlt évek tapasztalatai szerint az egyik legvonzóbb tevékenység az élményszínház, amely a betérőt saját érzelkei alapján próbálja megszólítani. Segíthet az önmagához való közelkerülésben, vagy épp ellentétes hatást ér el, de érdemes kipróbálni. Esti filmvetítések lesznek, amelyek valós kérdéseket dolgoznak fel, és vitára, véleménycserére próbálnak indítani. A nagy zenei kínálat mellé felsorakoznak a baráti hangulatot sugalló gitár-estek is a sátor keretén belül.

Röviden összefoglalva erről szól, ezt kínálja az idej Tusványoson a Keskeny Út sátor akár veled is, kedves Olvasó!

Major László

VEN-kikötő

Augusztus a vasárnapi iskolában

A régi római naptárban az év hatodik hónapja a sextilis nevet viselte. Ezt azonban Octavianus Augustus császár a tanács által a maga nevére neveztetett. A név az *augeo* igére (is) emlékeztet, melynek jelentése: az ország gyarapítója. Ezt a hónapot a keresztény hagyományban nevezik még Kisasszony havának is, a magyar hagyomány pedig Újkenyér havának nevezi meg e meleg nyári hónapot.

Augusztus második szombatján tartják Szejkézfürdőn 1999 óta az Unitáriusok Találkozóját. Ha szeretnél találkozni más unitáriusokkal, ott a helyed!

9 – állatkertek napja (Beszélgetsetek arról, hogy miért jó/nem jó az állatkert és/vagy a cirkusz; az orvvadászok „munkájáról”, az állatok védelméről.)

10 – Lőrinc napja. Ha e napon esik, bővebb lesz a termés.

20 – Szent István napja (a magyarok első királya – nevéhez fűződik a kereszténység felvétele), Magyarország nemzeti és állami ünnepe. (Olvassatok István király életéről, kiemelkedő alakjáról, illetve fiához írott intelmeiből. Ha lehetséges, nézzétek meg közösen az *István, a király* című rockoperát.)

24 – Bertalan napja. Az ősze való hangolódás első napja. A népi hiedelem szerint: amilyen Bertalan, olyan lesz az ős. Ha ezen a napon esik, sok jég és korai havazás várható, de ugyanakkor jó lesz a káposztatermés.

Ha kedvetek tartja, tartsatok egyhetes vasárnapi iskolás *tábort*. Délelőttönként beszélgetsetek, tanuljatok,

délután pedig kézműveskedjétek és játsszatok. Mivel ebben az évben az ünnepeket jártatok körül, foglalkozzatok részletesebben az unitárius ünnepekkel.

Hétfő délelőtt: tábor szabályok leszögezése, közös plakátkészítés, általános ismétlés az évben tanultakról, énektanulás

délután: számháború, vetélkedő

Kedd délelőtt: Karácsony – az ünnep körbejárása unitárius szemmel. Karácsonyi énekek az Unitárius Énekeskönyvből. Pásztorjáték.

délután: karácsonyfadíszek készítése, vetélkedő

Szerda délelőtt: Húsvét – az ünnep körbejárása unitárius szemmel. Húsvéti énekek az Unitárius Énekeskönyvből. Passió.

délután: húsvéti díszek, tojásírás, vetélkedő

Csütörtök délelőtt: Pünkösöd – az ünnep körbejárása unitárius szemmel. Pünkösdi énekek az Unitárius Énekeskönyvből.

délután: Pünkösdi királyság a gyakorlatban, vetélkedő

Péntek délelőtt: Őszi hálaadás -- az ünnep körbejárása. Őszi hálaadási énekek az Unitárius Énekeskönyvből. Hálaadás más népeknél.

délután: hálaadás a szülőknek – kézműves-ajándék készítése, vetélkedő

Szombat délelőtt: a héten tanultak ismétlése, egy rövid műsor összeállítása

délután: számháború, vetélkedő

Vasárnap gyermekistentisztelet, az elkészített műsor előadása, az ajándékok átadása, illetve a nyertesek dicsérete (csapatok, részvétel, jó magaviselet stb.)

Újvárosi Katalin

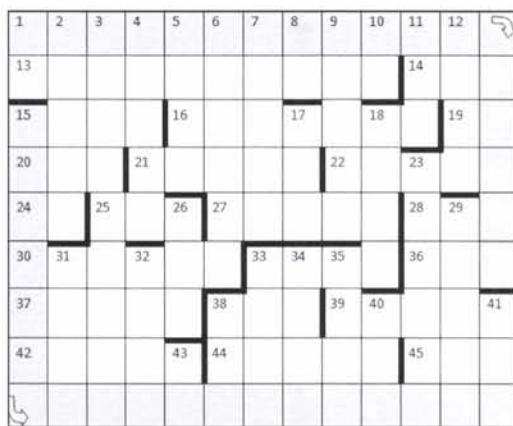
Két szóke nő beszélget

– Képzeld el, tegnap áramszünet volt, és két órát vártam a fodrásznál, amíg megtudták szárítani a hajamat!
– ... ! – mondja a másik.
(Poén a rejtvényben.)

Vízszintes: 1. A poén első része. 13. Virágoskertben lehet érezni. 14. Satöbbi, latin

rövidítéssel. 15. Sánc. 16. Jóságú. 19. Állóvíz. 20. Mocsár. 21. Beborít. 22. Bajor ..., neves író-humoristánk volt. 24. A természetes logaritmus jele. 25. Bizonyos ideje. 27. Mezei virág. 28. Lenti helyre. 30. Bővítő. 33. Angol férfinév. 36. ... it be, Beatles-sláger. 37. Francia csillagász volt. 38. Menyasszony. 39. Ha meghalunk, elszáll belőlünk. 42. Sötétben keresgél. 44. Savval kimélyít. 45. Bölöni László csapata volt Marosvásárhelyen.

Függőleges: 1. Argon vegyjele. 2. Magyar énekes. 3. Cukorkát fogyasztó. 4. Ifjú párt összead. 5. Air ..., légiposta (angol). 6. Tíz a hatodikon. 7. Etikett. 8. Kés része. 9. Tartomány Dél-Afrikában. 10. Intő közepe. 11. Angol helyeslés. 12. Férfinév. 15. A poén befejező része. 17. Öreg bácsi. 18. Bibliai alak. 23. Texas legnagyobb városa. 26. Lamartine verse. 29. Földre hulló. 31. Elektromosság. 32. Való. 33. Szerves gyök. 34. Textilanyag. 35. Fundamentum. 38. Hordómérték. 40. Fémes ásvány. 41. Hím disznó. 43. Tangens, röviden.

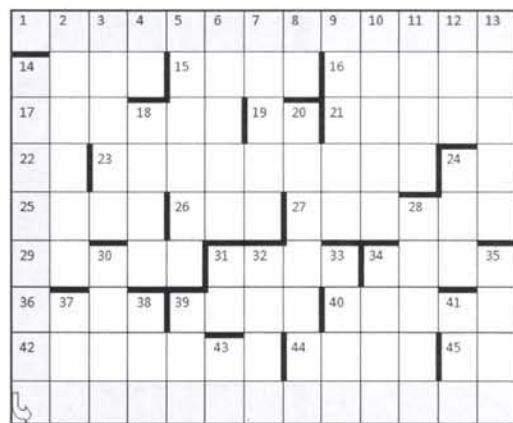

Anyósviccek

1. Bemegy egy férfi a doktorhoz, hogy érdeklődjék az anyósa állapota felől. A doki így szól:

– Uram, sajnos rossz híreim vannak a mamát illetően.
– ...?! – ijed meg a vő.

2. – Mít kell csinálnod, ha az anyósod elalszik?
– ...! (Poének a rejtvényben.)

Vízszintes: 1. Az első vicc poénja. 14. Vizbe merít. 15. Étélizestítő folyadék. 16. Hideg évszakot eltölt. 17. Az illemszabályoknak megfelelő. 19. Genf része! 21. Idegen szavakban jelentése: mirigy. 22. Keleti táblajáték. 23. Rámázás. 24. Antonov repülőgép jele. 25. Főúri rang. 26. Bizonyos ideje. 27. Becézett Lóránd. 29. Nauru fővárosa. 31. Tíz a harmadikon. 34. Pirosodik az alma. 36. Használat. 39. Cseh festő volt (Mikolas). 40. Csillagkép. 42. Almafajta. 44. Lángolás. 45. Tiltás.

Függőleges: 2. „A cigányok ..., leégett az éjszaka” (nótaszöveg). 3. Mez. 4. Latin kötőszó. 5. Idegsejt. 6. Pemzli. 7. Illatos növény. 8. A múlt idő jele. 9. Marco Polo is ez volt. 10. Könnyed, pajzán. 11. Jól vág a kés. 12. Rostnövény. 13. Kosztolányi Dezső műzsája volt. 14. A második vicc poénja. 18. Tisztítóeszköz. 20. Nej. 24. Amely személy. 28. Nőszírom vagy szivárványhártya. 30. Forduló. 31. Tova. 32. Muzsika. 33. Összedől. 34. Gyümölcs fogyaszthatóvá válása. 35. Gyomai nyomdászcsalád volt. 37. Állatkert. 38. Angol Samu. 39. Ókori görög viszályistennő. 41. Egy, angolul. 43. Gally.

A rejtvényeket Forrai Miklós készítette

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőség:
dr. Czire Szabolcs főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina

Tördelés: **Péter Árpád**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Gloria Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927

e-mail: unitariuskozlony@gmail.com

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján: www.unitarius.org

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
a tárgyhoz előtti hónap 20-a.

Kéziratokat nem őrzünk meg
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

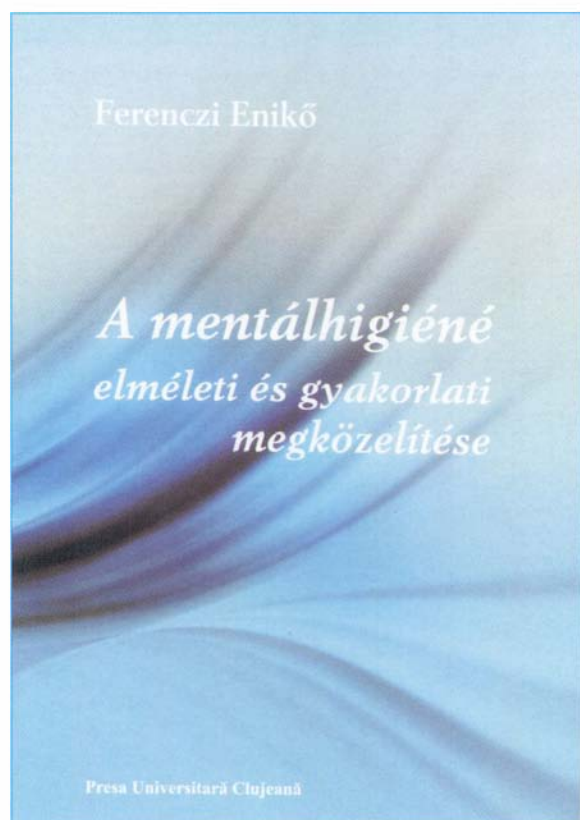
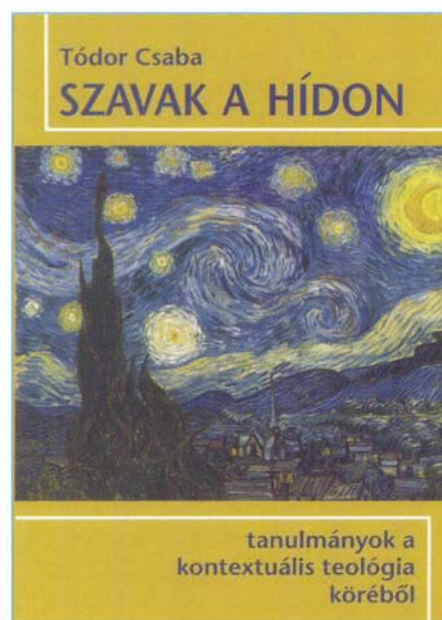

A lapszám megjelenését
a Communitas Alapítvány
támogatta.

Tódor Csaba: Szavak a hídon

A Protestáns Teológiai Intézet gondozásában 2009-ben megjelent kötet a kontextuális teológia körében született tanulmányokat tartalmaz. A kiindulópont tehát egy olyan teológiai látásmód, amely szorosan kötődik a személyes, megismételhetetlen, gyakran mégis modellként szolgáló élethelyzetekhez.

A könyv első fejezete Paul Tillich, Vincent van Gogh és a szerző, Tódor Csaba háromoldalú szellemi „beszélgetésében” kísérli meg, hogy főként az egzisztencializmus tanulságai mentén értelmezzen három, társadalmi létünk számára is központi fogalmat: az egyház, a hatalom és a nacionalizmus „jelenségét”. Ezután Stephen M. Keyworth nyomán a gyász megéléséhez juthatunk közelebb a Márk szerinti evangélium nyomvonalán. A gyászt ezentúl az unitárius lelkész optikáján keresztül szemlélhetjük (*A palástos protagonista*). A negyedik nagyobb szövegtömb egyháztani érdekű, s kivált az egyház azonosság-meghatározásait, illetve válsághelyzeteit veszi szemügyre. A kötet záró szövegének szerzője Paul Rásor, egy konferencián elhangzott előadásának (*Posztmodernitás, globalizáció és az önazonosság problémája a liberális teológiában*) Tódor által elvégzett fordítása.

Ferenczi Enikő: A mentálhigiéné elméleti és gyakorlati megközelítése

Az egyetemi-főiskolai jegyzet a mentálhigiéné módszeres bevezetője kíván lenni.

Az értelmi-szellemi egészség és zavartalan működésképeség jelentésvilágának történeti, fogalmi, személyiséglélektani behatárolása után az egészségfelfogás változásait veszi szemügyre a szerző, majd az egyéni dimenzióból kilépve a közösségi mentálhigiéné általános kérdéseit mutatja be. A negyedik fejezet a házasság és család körében értelmezendő lelki-szellemi higiéné-jelenségeket vizsgálja, különös tekintettel a szülői szerepekre, a család pozitív vagy negatív hatásaira, a házassági konfliktusokra, illetve a legjellemzőbb válsághelyzetekre: a válásra és a terhesség-megszakításra. A mentális válságok általános leírását a legjellemzőbb szorongás bemutatása egészíti ki. A hatodik fejezet a lelki egészség és a vallás összefüggéseit foglalja össze, a záró fejezet pedig az iskola és a mentálhigiéné kapcsolódási pontjait világítja meg.

Lapszámunk szerzői: **Borbély Sonja** diák (Kolozsvár), **Farkas Dénes** ny. lelkész (Kolozs), **Ferenczi Enikő** kórházlelkész, mentálhigiéné szakember (Kolozsvár), **Gergely Noémi** egyetemi hallgató (Székelyudvarhely–Kolozsvár), **Győrő Dávid** lelkész, EUE-előadótanácsos (Kolozs–Kolozsvár), **Kedei Orsolya** diák (Marosvásárhely), **Kerekes Kinga** diák (Kolozsvár), **Koppándi Benczedi Zoltán** lelkész (Lupény-Vulkán, Déva), **Lakatos Sándor** lelkész, vallástanáár (Székelykeresztúr), **Lőrinczi Károly** ny. lelkész (Aranyosrákos), **Major László** teológiai hallgató (Csekefalva–Kolozsvár), **Mikó Ferenc** gy. segédlelkész (Székelykeresztúr), **Molnár Melinda** újságíró (Székelyudvarhely), **Pálffy Tamás Szabolcs** lelkész (Maroszentgyörgy–Szászrégen), **Szabó László** lelkész (Kolozsvár), **Tófalvi Tamás** gy. segédlelkész (Székelyudvarhely), **Újvárosi Katalin** lelkész (Székelymuzsna), **Zsákó Erzsébet** ny. textilmérnök (Kolozsvár)